

DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 48
Gruodžio - December 10, 1993

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

-- Popiežius Jonas Paulius II trim Telšių vyskupijos kunigams suteikė prelato vardus. Popiežiaus rūmų kapelionais gavo teisę vadintis Telšių kunigų seminarijos dvaisios tėvas Jonas Kauneckas, šios seminarijos dėstytojas, vyskupijos kurijos teismo pirmininkas Tadas Poška ir Tauragės parapijos klebonas dekanas Petras Puzaras.

-- Danijos karalystės energetikos ministras Jann Sjursen lapkričio 25-29 d. lankėsi Lietuvoje. Net trylika Lietuvoje įgyvendinamų energetikos projektų finansuoja Danijos vyriausybė. Bendra šių projektų vertė - beveik 24 milijonai Danijos kronų - maždaug 3,5 milijono JAV dolerių arba apie 12 milijonų litų. Danijos energetikos ministras pareiškė, kad greitai įgalinos atominės elektrinės uždaryti neįmanoma.

-- Lietuvos krikščionių demokratų partijos moterų sekcijos steigiamoji konferencija įvyko Vilniuje lapkričio 20 d. Dalyvavo 103 delegatės iš 29 partijos skyrių, įsikūrusių įvairiuose Lietuvos miestuose ir rajonuose. Konferencijoje išrinkta taryba, kurią sudaro 51 moteris.

-- Jurgis Kairys akrobatinio skraidymo Pasaulio taurės varžybose, kurios vyko Pompano skraidymų centre, Floridoje, laimėjo antrąją vietą. Lietuvos lakūnas, pasiekęs puikų rezultatą, lapkričio 25 d. grįžo namo.

-- Minint Lietuvos kariuomenės 75-metį, Marijampolės miesto naujosiose kapinėse atidengtas paminklas partizanams ("Tauro" apygardoje 1945-1955 m. žuvo apie 7,000 partizanų), o Vytauto g. Nr. 29 atidarytas Partizanų ir tremties muziejus.

-- Lietuvos prezidentas A. Brazauskas gruodžio 2 d. nedideliam Baltijos pajūrio mieste Nicoje susitiko su Latvijos prezidentu Gunčiu Ulmaniu. Susitikime aptarti trijų Baltijos valstybių tolimesnio bendradarbiavimo klausimai. Prezidentai svarstė ir naftos terminalo Būtingėje statybą.

-- Lietuvos vyriausybė skyrė 200 tūkst. litų parengti memorialo Lietuvos laisvės gynėjams Antakalnio kapinėse eskizo projektą ir skulptūros darbo maketa. Memorialo autoriai - skulptorius S. Kuzma ir projektavimo firma "Numas". Manoma, kad paminklas laisvės gynėjams bus pastatytas iki 1995 m.

-- Minint VLIKO 50-eti, Vilniaus centriniame pašte lapkričio 25 d. šiai progai skirtu žymekliu buvo antspauduojami vokai. Lapkričio 27 d. Menininkų rūmuose Vilniuje įvyko VLIKO jubiliejaus minėjimas. Jame dalyvavo Lietuvos Prezidentas, ministras pirmininkas bei vyriausybės nariai. Minėjimą įžanginiu žodžiu atidarė K. Bobelis. A. Brazauskas K. Bobeliui iteikė Vyčio Kryžiaus 2-ojo laipsnio ordiną.

-- Lietuvos banko valdybos pirmininku Seimas nutarė (už 75, prieš 33, susilaikė 4) paskirti Kazį Ratkevičių. Nuo 1993 m. pradžios K. Ratkevičius dirbo Lietuvos valstybinio komercinio banko valdybos pirmininko pavaduotoju.

-- Lietuvos Prezidentas Lietuvos kariuomenės vadui Jonui Andriškevičiui suteikė generolo laipsnį. Jis tapo pirmuoju atkerkto Lietuvos kariuomenės generolu.

VALSTYBĖS MONOPOLIS SPAUDŽIA ŽEMDIRBIUS

— Kur iškelia Lietuvos karvės? —

Lietuvos žemdirbiai kantrūs. Žemė buvo atimta, "gražinta", dabar numatoma "kompensuoti". Sunku Lietuvos valdžiai suprasti šiandienos žemdirbių rūpesčius. Kaimo žmogus visada galvoja, kad aukščiau sėdintieji galbūt nemato, negirdi, todėl būtina atvykti arčiau prie "aukščiausių" ir jiems išsakyti savo bėdas.

Tuo tikslu lapkričio 19 d. sostinė ir suvažiavo Lietuvos žemdirbiai iš visų rajonų. Prie Vyriausybės rūmų bendrovių žemdirbius ir laisvuosius ūkininkus susivienijo bendra bėda - nebeapkeliamas maisto perdirbimo pramonės monopolis.

Prasidėjus piketui žemdirbių streiko pirmininkas Jonas Čiulevičius pateikė tokią statistiką: "Lietuvos laukuose liko nenupjauta apie 60 tūkst. hektarų javų, nenurauta ketvirtadalis linų, tūkstančiai hektarų nenuskatų bulvių, runkelių daržovių. Rudenį liko nesuurtas 1 milijonas hektarų dirvos. Šias metais vidaus rinkoje dvigubai mažiau supirkta žemės ūkio produkcijos negu pernai. Supirkimo kainos tokios menkos, kad žemdirbio uždarbis per mėnesį tėra 40-50 litų. Vyriausybė vis kalba apie rinką. Argi mūsų erzacinės rinkos nereikia reguliuoti? Kokioje normalioje valstybėje Vyriausybė lieka tik stebėtoja? Tokiu atveju geriau garbingai atsistatydinti".

Pikete Seimo narys Kazimieras Uoka pažadėjo, kad jei įvyktų visuotinis streikas ir jei žemdirbiai

sumanytų pieno kombinatams paskelbti "bado dietą", darbininkų sąjungos nariai padės realizuoti pieną miestuose. Monopolinę žemės ūkio produkcijos perdirbimo pramonę gali pažaboti tik kooperatinis ryšys tarp augintojo, gamintojo ir vartotojo.

Žemės ūkio ministro pavaduotojas Vaclovas Putvinškis, nors ir buvo sutiktas nepagarbiais šūkiais, tačiau pasakė, kad Vyriausybėje sudaryta komisija, kurią įeina žemės ūkio, ekonomikos, finansų, prekybos ministrai, ūkininkų ir bendrovių atstovai. Šioje komisijoje ir vyks derybos tarp žemdirbių ir Vyriausybės atstovų.

Kol Lietuvoje vyksta žemdirbių ir Vyriausybės derybos, užsienio verslininkai nesnaudžia. Lietuvos Vyriausybė savotiškai "išsprendė" Lietuvos žemdirbių problemą - panaikino eksporto muitus: lietuviški buliukai ir veislinės telyčaitės pajudėjo į pietus net iki Turkijos skerdyklų. Dabar jau mėsos kombinatai dairosi: ne kažin kiek tų lietuviškų gyvulių ir belike, ypač kiaulių. Jų jau antri metai žemdirbiams auginti nebeapsimoka.

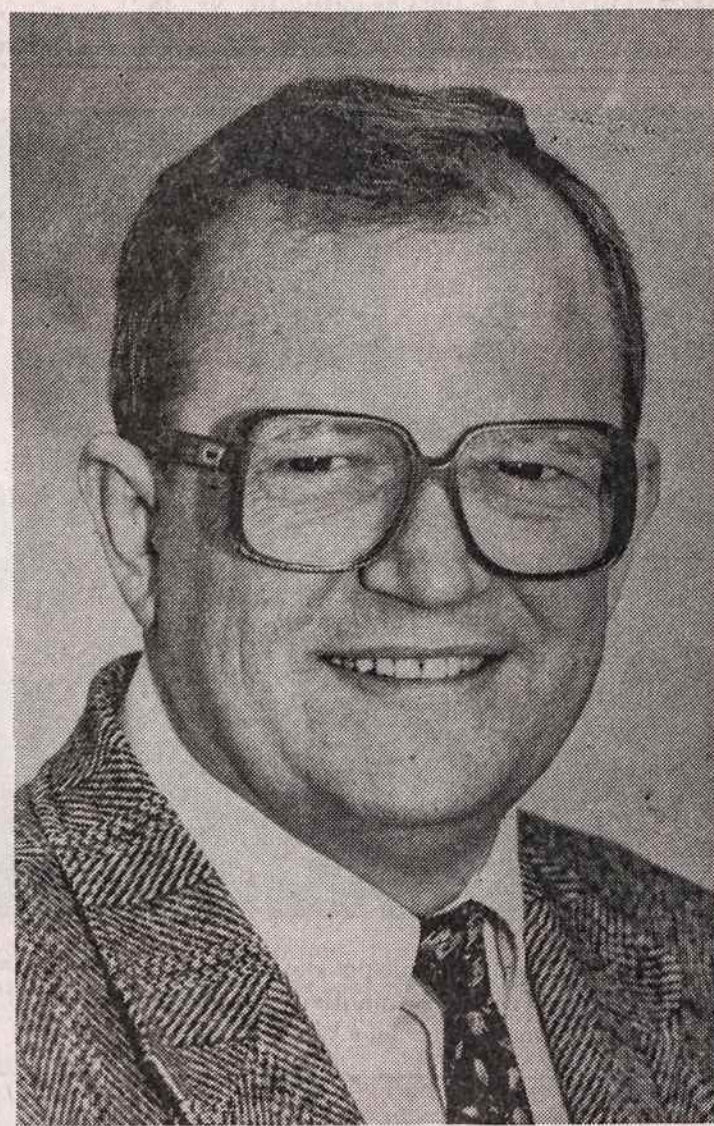
Pradėjo kilti rinkos kainos: už gyvo svorio kilogramą mokama po \$1-\$1.2 arba maždaug 4 litus, o ūkininkų sąjungas vis dar spaudžia Vyriausybė, kad būtų nustatyta kiaulienos supirkimo kaina 3-3.4 lito. Taigi, rinka monopolistinės maisto perdirbimo įmonės gali šiek tiek palytėti tik per Vyriausybės

"malone".

Paspaudus pirmajam šaltukui, Lietuvoje karvės uždaromos į tvartus. Taip būna kiekvienais metais. Tačiau šiemet pirmą kartą Lietuvoje pradėjo trukti pieno ir jo produktų. Žemės ūkio ministerijos Mėsos ir pieno pramonės skyriaus viršininkė N. Lašienė, po ilgų patikinimų žurnalistams, kad procesas kartojasi kasmet ir kad pieno miestų gyventojams tikrai netrūks, išdavė ir svarbią paslaptį: pieno perdirbimo įmonių gamyba sumažėjusi, palyginti su praėjusiais metais, gaunama tik 60% pieno. Galima tik spėti apie šio sumažėjimo priežastis. Žemdirbių streikas? Viršininkė sako: tai ne dėl streiko. Belieka tik viena išvada: 40% Lietuvos karvių kažkur iškelia - vienos, tikriausiai, į Turkiją, kitos į pagarsėjusius Lietuvos mėsos kombinatus.

Atrodytų, ko dar tie Lietuvos žemdirbiai galėtų norėti - mėsos ir pieno pasiūla mažėja, o žmonės valgyti ir pieno gerti nori tiek pat. Puiki dirva kainų kilimui. Visa bėda, kad tos kainos tik parduotuvėse ir turguose kyla. Valstybė, supirkdama pieną ar mėsą iš žemdirbių, stengiasi išlaikyti kiek galima pastovesnes supirkimo kainas ir susižeria sau į kišenes 200% viršpelni, bet ir tų pinigų patiemis žemdirbiams tenka 2-3 mėnesius palaukti. Situacija nuo praėjusio rudens pinigų atgavimo iš pieno ir mėsos kombinatų ne ką pasikeitė.

(nukelta į 5 psl.)

Dr. Alfonsas Eidintas

ĮTEIKTI SKIRIAMIEJI RAŠTAI

Lietuvos ambasadorius A. Eidintas pas JAV prezidentą B. Clinton

Š. m. gruodžio 9 d. prof. A. Eidintas įteikė skiriamuosius raštus Prezidentui B. Clintonui. Po sovietinės okupacijos ir Nepriklausomybės atstatymo tai pirmas ambasadorius, atvykęs eiti šių garbingų pareigų iš Lietuvos.

Alfonsas Eidintas gimė Bronės ir Albino Eidintų šeimoje 1952 m. sausio 4 d. Vaiguvoje, Kelmės rajone. Domėjimasis istorija ir politika paskatino jį studijuoti Vilniaus Pedagoginiame institute (dabar Vilniaus Pedagoginis Universitetas), kur jis pasirinko istoriko specialybę. 1973 m. baigęs institutą, A. Eidintas pradėjo dirbti VPI Istorijos fakultete asistentu, vėliau Visuotinės istorijos katedros vyresniuoju dėstytoju, skaitydamas naujausių laikų Europos ir Ame-

mokėti kompensaciją, kai Rusija Lietuvai už visą tai atlygins.

Lietuvos kareivių motinų sąjungos pirmininkė Birutė Kairienė pareiškė: "Mes pasiryžusios nesitraukti iš aikštės, kol neatneš mus ginančio įstatymo". Taip rašo Lietuvos spauda.

Dar neteko girdėti, kad vyriausybė būtų ėmusi kokių nors žygių. Tačiau, atrodo, kad netrukus gali ir daugiau motinų prie tos akcijos prisijungti. Tuo metu, kai lapkričio 3 d. tų kareivių motinos tik ruošėsi protesto akcijai Vilniuje, kupiškietė Aldona Rudzinskienė jau skubėjo į Jonavą, kur ligoninėje gulėjo jos sūnus Darius. Kad sūnus operuojamas, pranešė toje pačioje palatoje gulinčiojo ligonio dukte.

Paaikėjo, kad Darius savo tarnybą jau ne sovietų, o "Geležinio vilko" motodesantiniame batalione pradėjo 25-ąją spalio, o jau spalio 30-ąją jam, kaip paliegiusiam, pagaliau pavyko nusi-gauti į bataliono medicinos punktą. Jį ten operavo nuo "skrandžio opaligės", kaip gydytojas tvirtino, nors tai buvo melas.

"Respublika" lapkričio 10 d. rašo, kad šis jaunuolis buvo pradėtas mušti jau antrąją dieną. "Skrandininkas Petruškevičius vis kumščiaavo į pilvą, nes niekaip jam neįtikdavo, anot jo, dorai pasikloti lovos, o būrininkas Egidijus Gurkšnis paspardydavo per pratybas, nes neįstengdavo

(nukelta į 2 psl.)

Palapinėje prie Lietuvos Respublikos Seimo rūmų badauja motinos, kad Seimas priimtų įstatymą dėl žalos atlyginimo už žuvusius ir nukankintus sūnus sovietinėje armijoje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka.

MOTERYS BADAUJA IR DAR TURĖS BADAUTI

-- Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras pranešė, kad gruodžio 2 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje įvyko Lietuvos Vyskupų konferencijos posėdis, kuriame dalyvavo Vatikano nuncijus Lietuvoje arkivyskupas Justo Mullor Garcia. Vyskupai teigiamai įvertino Seimo komisijos parengtą projektą "Dėl religinių bendrijų įstatymo", kuris šiuo metu pateiktas Seimui svarstyti. Nutarta pakartotinai priminti vyriausybei susilaikyti nuo dažnų žemių žemių privatizavimo, kol Seimas nenutars, kokiū būdu jos gali būti gražintos arba už jas atsilyginta.

-- Švedijoje lapkričio 25-26 d. su darbo vizitu lankėsi Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas.

Nuo lapkričio 4-osios Vilniuje, aikštėje prieš Seimo rūmus badauja lietuvių kareivių motinos, kurių sūnus sovietų kariuomenėje buvo nužudyti, suluošinti, dingo be žinios. Jos reikalauja, kad būtų priimtas įstatymas "Dėl papildomų socialinių garantijų asmenims ir jų šeimų nariams, kurie buvo pašaukti atlikti būtinosios karinės tarnybos sovietinėje armijoje 1945-1991 metais ir ten neteko sveikatos, žuvo ar mirė".

Per 46-erius tos okupacijos metus iš būtinosios karinės tarnybos negrįžo 1,205 jaunuoliai,

137 iš jų buvo nukankinti, 129 — nušauti, 14 — nudurti, 2 — sukaptoti kirviu, 14 — sudegę, 7 — dingę be žinios. Devynios Lietuvos motinos toje armijoje prarado po du sūnus. 830 kareivių namo grįžo suluošinti.

Lietuvos moterys buvo priverstos imtis šios akcijos, nes į jų skundus Lietuvos valdžia nekreipia jokio dėmesio. Seimas tik priėmė rezoliuciją, siūlančią vyriausybei apsvarstyti galimybę suteikti kompensaciją motinoms kaip praradusioms maitintojų. Vyriausybė rugpjūčio mėnesį ją apsvarstė ir numatė iš-

rikos šalių istorijos kursą. 1981-1983 m. jis buvo Istorijos fakulteto prodekanas, vėliau katedros vedėjas. Nuo 1986 m. A. Eidintas Lietuvos Mokslų Akademijos Istorijos instituto skyriaus vedėjas, vėliau direktoriaus pavaduotojas mokslo reikalams.

1990 m., netrukus po Nepriklausomybės atstatymo, Alfonsas Eidintas apgynė habilituoto daktaro disertaciją. 1992 m. jis išrinktas Lietuvos Tautinio istorikų komiteto pirmininku. Tarptautinio istorikų komiteto šiuolaikinių tarptautinių santykių sekcijos tikruoju nariu. Alfonsas Eidintas yra Lietuvos Mokslo Akademijos narys ekspertas. 1993 m. Vilniaus universiteto Taryba jam suteikė profesoriaus vardą.

Naujasis ambasadorius moka anglų, rusų kalbas, gali susikalbėti lenkiškai bei vokiškai. Žmona Birutė, turinti pedagogės specialybę, bei 15 m. dukra Aistė taip pat kalba angliškai. Sūnui Donatui — 10 m.

Kiek kainuoja žemė Lietuvoje?

Iki šiol žemės kaina Lietuvoje litais nebuvo nustatyta, todėl po lito įvedimo žemės išpirkimo ir pardavimo procesas sustojė.

Dabar numatyta, kad vienas hektaras valstybės parduodamų žemės ūkio naudmenų kainuos vidutiniškai 1,200 Lt. Žemė, kuri bus išperkama iš buvusių savininkų, ikainojama vidutiniškai 1 tūkst. Lt už hektarą. Nustatyta žemės kaina nėra rinkos kaina, tačiau atitinka skirtingos paskirties rinkų kainų proporcijas užsienio valstybėse. Pavyzdžiui, pigiausias parduodamos žemės hektaras kainuos 200 Lt, brangiausias - miestų centruose - 2 milijonus Lt. Išperkamos žemės 1 ha kaina svyruos nuo 1 ir 8 tūkst. Lt, jei ji bus skirta žemės ūkiui, ir nuo 6 iki 48 tūkst. Lt, jei ji skirta kitoms reikmėms.

Žemės išpirkimas bus finansuojamas iš lešų, gautų pardavus žemę. Jeigu valstybė žemės išpirkimo metu neturės pinigų už ją sumokėti, savininkui gali būti pasiūlyta laukti arba jam bus sumokėta mišku.

Iki šiol valstybė yra išpirkusi maždaug dvejų tūkstančių savininkų žemę, o prieš metus norinčių gauti kompensaciją buvo apie 60 tūkst. Dabar tokių asmenų smarkiai padaugėjo.

Lietuvių Fondo metinio pokylio dalis. Svečių. Iš k. Vytautas Kamantas, kun. dr. Viktoras Rimšelis, Gražina Kamantienė, dr. Antanas Razma, Juozas Žygas, Marija Remienė, Rimas Česonis. Jono Tamuličiaus nuotrauka

DIDŽIAI GERBIAMIEJI...

Advokato S. Povilo Žimbakio komentarai, transliuoti 1993 m. lapkričio 28 d. Chicagoje per "Amerikos lietuvių radijo" programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.

-o-

Lietuvoje demokratinės tradicijos dar yra tik pirmoje vystymosi stadijoje. Į Ameriką demokratijos tradicijos atkeliavo iš Anglijos. Užtruko daugiau nei 800 metų jai pilnai išsivystyti. JAV, turėdama 200 metų demokratijos patirtį, vis dar keičia savo teisingą struktūrą, bandydamą pritaikyti prie šių dienų sudėtingo gyvenimo.

Nuo žilų amžių Lietuvą valdė kunigaikščiai, vėliau bajorai. Šiame šimtmečiuje Lietuva demokratinės "ragavo" vos keletą metų.

Ilgus metus mūsų kraštą valdė svetimtaučiai. Ilgiausiai mus valdė rusai, nors okupantų netrūko niekuomet.

Iš rusų išmokome paklusti ir lankstyti carams ir princams. Visiems ponams, kurie bandė sunaikinti ne tik mūsų seną istoriją, bet ir mūsų kalbą. Mūsų protėviai visais būdais kovojo prieš okupantų kultūrinį genocidą, bet netiesiogiai mūsų krašto žmonių galvose liko tam tikras pagarbos jausmas ponams.

Daug įtakos, be abejo, turėjo šimtmečius trukę glaudūs santykiai su lenkais. Lenkų bajorų kultūros įtaka Lietuvoje buvo milžiniška. Per amžius buvo įpratę lankstyti princukams iš Rytų ir bajorams iš Vakarų. Taip susiformavo lietuvių tipas, pagarbūs visiems ponams valdovams.

Tinkamoje vietoje reiškiami pagarba yra teigiamas reiškinys. Net pagarba valdžios nerink-

MOTERYS BADAUJA

(atkelta iš 1 psl.)

padaryti tiek atspaudimų, kiek jis liepdavo", — pasakojo Darijus.

Darijus tėvams atvykus į Rinklą, kur sūnus tarnavo, būrininkas ir skyrininkas gynėsi ir klausiamai, ar tai gali atsitikti vos per keturias tarnybos dienas, šaipėsi. Lietuvos prokuratūra šiuo reikalu susidomėjo, o Lietuvos žmonės laukia pranešimo, kaip tokie dalykai gali būti praktikuojami tautinėje armijoje, vadinamoje "vyriškumo mokykla". Kariuomenėje tarnauja ir vyresnysis Rudzinskių sūnus. Ir tam pradžioje visko tekę patirti, bet tasai fiziškai stipresnis, ir "adaptacijos" išbandymus įveikęs nesunkiai.

tiems vadams — prisimenant istorinę eigą — buvo suprantamas reiškinys. Gi buvo galvojama karalius, princus ir jų giminės esant Dievo paskirtiems valdyti. Tų paskirtųjų negerbimas buvo didžiausia nuodėmė.

Demokratinėje amžiuje neribota pagarba valdžios pareigūnams yra kenksmingas reiškinys. Dėl to nukentė pati demokratija ir jos žmonės.

Reikėtų pažymėti skirtumą tarp pagarbos pozicijai valdžioje ir asmeniui, užimančiam tas pareigas. Demokratinėje valstybėje mes turime rodyti pagarbą įstatymo įkurtoms pozicijoms, nors ir nesutinkame pilnai su visa struktūra. Turime paklusti visiems moraliniams įstatymams — patinka jie mums ar ne. Bet tai nereiškia, jog privalome garbinti žmogų, turintį legalias pareigas tuo metu.

Demokratinėje valstybėje žmonės, kandiduojantys į valdžios postus arba užimantys paskirtas vietas valdžioje, neša atsakomybę prieš įstatymus ir piliečius, kurie juos rinko. Tuo tarpu nerinkti biurokratai yra atsakingi ne tik tiems, kurie juos paskyrė, bet ir mokesčius mokantiems bei balsavusiems už ar prieš biurokratų politinius skyrelius.

Demokratinėje sistemoje spauda turi šventą pareigą sekti visus valdžios veiksmus. Ypač svarbus spaudos darbuotojų uždavinys yra sekti išrinktų politikų bei jų paskirtų biurokratų veiklą. Tol, kol jie eina tas pareigas, yra atsakingi prieš žmogų.

Kai valdžios žmonės — rinkti ar biurokratai — iškelia save virš tautos interesų, neatlieka savo darbo ar nesugeba jo tinkamai atlikti, kiekvienas pilietis privalo tuos veikėjus ir jų neteisėtus

veiksmus kritikuoti. (Reikaliu esant, išprašyti juos iš valdžios pareigų.)

Spauda demokratinėje atlieka unikalią vaidmenį. Valdžios atstovai niekad savo darbuotojų ir valdininkų kaip reikiant neaptvarko. Todėl pagrindinis spaudos darbuotojų tikslas ir yra iškelti valdžios darbuotojų klaidas. Girti jų paprastai nereikia, nes politikai ir biurokratai yra ypač gabūs pasigirti ir iškelti savo laimėjimus.

Demokratija negali egzistuoti be visa kritikuojančios spaudos ir gerai informuotos visuome-

Gruodžio 1 d. baigėsi dvi dienas užtrukę Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Tarybos pasitarimas Romoje. Rusija gavo 52 šalių diplomatus palaikimą dėl Rusijos karinių pajėgų pasiuntimo į buvusias sovietines respublikas taikos palaikymui. ESBT, į kurią įeina visos Europos valstybės, JAV ir Kanada, sutiko išplėsti Rusijos misijas Gruzijoje ir Moldovoje, bei

įvesti p a - siūsti karius į naują misiją Tadžikistane, kad "padėti sukurti demokratines struktūras".

Rusija nori laisvai siūsti savo karius į buvusias sovietines respublikas, kur vietiniai karai ir neramumai tęsiasi jau keletą metų arba tik prasideda. Pasitarime išsakyta nuomonė, kad toks ESBT nutarimas gali išplėsti kai kurios Maskvos Kremliaus dalies imperines nuotakas. Tačiau Italijos užsienio reikalų ministras Beniamino Andreatta pasakė, kad šalis, kurių pašonėje vyksta kariniai konfliktai, gali įvesti savo kariuomenę su taikos misija ir neramumų apimtą šalį.

Finansavimo ir reguliavimo klausimai bus išspręsti vėliau. Sprendimas Rusijos klausime bu-

nės, be konstruktyvios kritikos. Mūsuose, deja, dar yra užsilikusi bajoriškų laikų galvosena. Kai kurie mūsų vadai — rinkti ir nerinkti — yra laikomi tokioje pagarboje, kaip prieš šimtus metų beraščiai baudžiauninkai garbino karalius, princus ir bajorus.

Pastebėkime savo spaudoje ir visuomeniniame gyvenime, kaip kai kurių žmonių klaidos yra maskuojamos įvairiais pagarbos tituluais. Be "Gerbiamas" ar "Didžiai Gerbiamas..." pono titulo mes beveik negalime pristatyti paprasčiausio tarnautojo, o ką kalbėti jau apie kokį tituluotą biurokratą ar politinį veikėją.

Sakoma, kad tai yra pagarbos ir mandagumo ženklas. Bet reikia pastebėti, kaip tie patys žmonės pavadinę kokį politiką "Didžiai Gerbiamuojū", tame pat sakinyje jį šmeižia.

Tie skambūs terminai, tas dirbtinis mandagumas nėra pagarbos ar aukšto išsilavinimo ženklas. Dažniausiai tai yra tik paviršutiniškas svetimų tradicijų mėgdžiojimas. Rūbas hipokritiškai kalbai uždengti.

Kai mūsų spaudoje matome šimtus vieno ar kito žmogaus nuotraukų — dažnai nieko bendro neturinčių su leidinio tema — nerandame nei vieno kritiško to asmens darbo įvertinimo. Kyla klausimas ar mūsų spauda atlieka savo pagrindinę užduotį?

Neturiu omenyje konkretaus asmens, kalbu bendrai. Nors pas mus yra keletas "neliečiamų" žmonių, kurių negalima viešai

ves kompromisinis: Rusija norėjo visiškai nekontroliuojamos laisvės savo kariuomenės veiksmuose buvusiose sovietinėse respublikose. JAV delegacijos pirmininkas John C. Kornblum pasakė: "Kaip jūs galite įsivaizduoti, tai labai komplikuoti klausimas".

Taigi, Rusija iš dalies gavo tai, ko reikalavo. Ar to bus pakankama, kad ji savo nuožiūra išdrįstų

RUSIJOS

"taikos operacijoms" -

ŽALIA ŠVIESA

ne su "taikos misija", pavyzdžiui Lietuva, kilus kokiems nors neramumams, šian-

dien dar yra neaišku. Pasitarime Rusija atskleidė savo norų kortas: norima nekontroliuojamai elgtis buvusioje Sovietų Sąjungos erdve. Pabaltijo šalių rami reakcija į tokias Rusijos norus, negali nieko nuraminti. Paskutiniai Lietuvos ir Rusijos pasirašytieji susitarimai, įjungiantys Lietuvą į Rusijos ekonominę erdvę, nerimui duoda dar stipresnį pamatą. Priimant dėmesin artėjančius rinkimus Rusijoje, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Tarybos pasitarimo rezultatai įnešė ne vieną balsą už imperinių nuotaikų deputatus.

A. J.

kritikuoti, nors ir remiantis pagrįstais faktais. Jokia kritika jiems nėra priimtina. Jeigu mes neformaliai sukuriame tokias asmenybes — be rinkimų, neišnagrinėję jų nuopelnų, ar mes žengiami į tikrą demokratiją ar grįžtame atgal į bajorų laikus?

Ar dabartiniai save išsistatę bajorai bus mūsų tas elitas, nuo kurio priklausys Lietuvos Nepriklausomybė? Lietuvos demokratija? Kaip tas elitas yra atrenkamas? Pagal kilmę? Gal kilmė dabar yra nusakoma ne pagal šeimos geneologinį medį, bet pagal tai, kokiai partijai ar draugijai pilietis priklauso?

45-erius metus Lietuvoje nebuvo galima kritikuoti jokių vadų. Partija, o ne žmonės, sudarydavo nekritikuojamų žmonių sąrašus, apie kuriuos niekas negalėjo pasakyti blogo žodžio, nes už tai galėjo atsidurti kalėjime. Atrodo, kad ir mūsų tarpe Vakaruose šiandien yra persama panaši tradicija.

Kai veikėjai dirbo grynai iš idėjos, objektyvūs standartai buvo gal per griežti. Bet ar mes prisidedame prie dabartinio Lietuvos demokratijos vystymosi, nedrįsdami kritikuoti savo "Didžiai Gerbiamuojū" elito žmonių?

VIRGINIA ALEKSANDRAVIČIŪTĖ, lietuviškai kalbanti advokatė, teikia paslaugas IMIGRACIJOS bei ŠEIMOS teisiniuose reikaluose. The American Immigration Lawyers Association narė. Turi leidimą praktikuoti Massachusetts ir Washington, D.C. One Bulfinch Place, Suite 100, Boston, MA 02114. Tel.: (617) 723-2242; FAX: (617) 723-1899.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vieta - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniui pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232.

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš tos pačios stoties, girdama irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI IR VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326-1282; 326-3150

- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -

- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
 - LAIVAI (CRUISES)
 - TRAUKINIAI (AMTRAK)
 - AUTOBUSAI
 - NUOMOJAMOS MAŠINOS
 - VIEŠBUČIAI
 - ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲ IR LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

Palapinėje prie Lietuvos Respublikos Seimo rūmų badauja motinos, kad Seimas priimtų įstatymą dėl žalos atlyginimo už žuvusius ir nukankintus sūnus sovietinėje armijoje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Kražių įvykius prisimenant

Prieš 100 metų, t. y. 1893 lapkričio 22 d. (senuoju kalendoriumi lapkričio 10 d.) istoriniame Kražių mieste įvyko didelė drama: galinga, ginkluota rusų imperija susidūrė su beginkle lietuvių liaudimi, kuri pasipriešino ir pradėjo ginti savo interesus.

Tos grumtynės tęsėsi beveik šimtmetį. Tada 1893 m. vyko paskutinis įvykis. Galingos imperijos jėga turėjo atnešti triuškinančią pergalę, bet — išėjo kitaip. Paprasta, nemokyta liaudis, giedodama "Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė", atsistojo ant kelio, kuriuo lėkė kazokai.

Carinė Rusijos imperija siekė, kad Lietuvoje būtų tik viena rusų kalba ir vienas pravoslaviškas tikėjimas. Reikėjo sunaikinti katalikų Bažnyčią, kuri labiausiai priešinosi pravoslavijai. Tada būtų galima ir tautą surusinti.

Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius jautė, kad bus puolama katalikų Bažnyčia, ir jis ragino tautą pasipriešinti tokiam puolimui, kad visom jėgom būtų ginamas katalikų tikėjimas. Apie tai jis rašė ir savo paskutinėje "gromatoje". Jis, ragindamas ginti katalikų tikėjimą, mesti šalin rusiškas raides, tuo pačiu būdino lietuvių tautinį susipratimą. Vysk. M. Valančius suformavo tvirtą lietuvišką, katalikišką parapiją, kuri jau pajėgė pasipriešinti net didžiulei rusiškos imperijos jėgai. Valančius kvietė žmones kovoti dėl šv. Tikėjimo, net numirti "mučelniko" mirtimi.

Rusija pasinaudojo Prancūzijos pavyzdžiu, kuri jau XVIII a., sustiprėjus masonams, bedieviams, uždarinėjo vienuolynus ir bažnyčias. Rusai Lietuvoje nuo 1832 m. iki 1892 m. žemaičių vyskupijoje uždarė 46 vienuolynus su bažnyčiom. Didensio pasipriešinimo būta tik Tytuvė-

nuose ir Kęstučiuose, kur rusai iki pamatų sugriovė bažnyčią ir vienuolyną.

Rusų administracija buvo tikra, kad ir Kražiuose nieko neatstiktų. Įvykiai ten prasidėjo 1891 m. gruodžio 12 d., kada rusų valdžia įsakė uždaryti benediktinų vienuolyną ir bažnyčią bei kapinaites. Parapijai paliko tik seną medinę bažnyčią, kurios neleido remontuoti.

Žemaičiai priešinosi, rašė vidaus reikalų ministrui, Kauno gubernatoriui, Mogiliovo arkivyskupui, Austrijos, Danijos, Anglijos, Prancūzijos vyriausybėm, net Popiežiui, bet rusai nenusileido.

1889 m. gegužės 4 d. rusų policija išlaužė vienuolyno duris ir vienuoles prievarta išvežė į Kauną. Birželio 10 d. atėjo įsakymas nugriauti bažnyčią ir vienuolyną. Tada ir prasidėjo didžioji grumtis: žmonės pasipriešino — reikėjo iš bažnyčios išnešti šv. Sakramentą, o žmonės neleido.

Tada į talką atėjo ir lietuviškoji spauda. "Žemaičių ir Lietuvos apžvalga" kvietė žmones iš visų miestų miestelių keliauti į Kražius, pripildyti bažnyčią ir kovoti iki mirties.

Nuo 1893 m. rugsėjo 1 d. žemaičiai dieną ir naktį budėjo bažnyčioje. Paprasta policija nepajėgė jos uždaryti.

Bažnyčios uždaryti atvyko pats Kauno gubernatorių Kligenbergas. Jis pasitelkė 70 žandarų ir puolė žmones, bet grumtynės nepasisekė. Tada iš Varnių pasiūkė 300 kazokų. Jie mušė bizūnais, šautuvų buožėm, spardė, mėtė žmones į upę Kražantę — jėga nugalėjo beginklius žmones, bažnyčią uždarė.

Bet lauktos pergalės nebuvo. Visa Europa pasipiktino Rusijos elgesiu. Nekaltų, į kalėjimus su-

Prieš I-ąjį pasaulinį karą pasireiškė naujas talentingas poetas, atkreipęs kitų dėmesį. Tai buvo Vincas Mykolaitis, rašęs tada Putino slapyvardžiu. Jis išaugo jau po karo, studijuodamas universitetuose ir profesoriaudamas Kaune.

Sausio 6 d. suėjo 100 metų nuo šio poeto gimimo. Gimtadienis iškilmingai ir plačiai paminėtas Lietuvoje su specialia akademija operos ir baleto teatre, kur sakytos kalbos, deklamuoti jo eilėraščiai, grojo simfo-

kištų žmonių stoji nemokamai ginti žymiausi Rusijos advokatai. Pagal teismo aktus, 9 buvo mirę, 10 pašauti, 44 sunkiai sužeisti ir nuplakti, į kalėjimus patalpinti 150. Rusijos administracija ieško garbingo sprendimo. Bausmės pradžioje buvo didelės, bet paskui jas mažino, o naujas caras visus amnestavo.

Tolimesnis tikinčiųjų persekiojimas buvo sustabdytas.

Kražių įvykiai nuaidėjo per visą pasaulį. Pirmą kartą nežinomi lietuviai laimėjo daug simpatijų. Tai ypač teigiamai paveikė Amerikos lietuvių, kurie ėmė burtis į savo tautines parapijas.

Reikalauti savo teisių. Įvykiai Lietuvoje parodė, kad ir nuoga krūtine galima apginti savo interesus. Kražių įvykiai stiprino ir Lietuvos žmonių patriotinį nusiteikimą, būrė kaip tautą. Ar ne paprastų beginklių žmonių ryžtas ir kova Kražiuose 1893 m. įkvėpė ir šių dienų Lietuvos žmones stoti į nelygią kovą su priešiu 1991 m. sausio 13-ąją prie televizijos bokšto ir seimo rūmų. Lietuvių kovingumas už savo teises per 100 metų nesumažėjo.

Vincas Mykolaitis-Putinas. Algimanto Žižiūno nuotr.

VISAS DIEVO PASAULIS — TAI TAVO MINTIS

— Poeto Mykolaičio - Putino šimtmečio minėjimas —

ninis orkestras.

Šie 1993-ieji metai paskelbti poeto Putino-Mykolaičio metais. Minėjimai bus rengiami visoje Lietuvoje. "Vagos" leidykla išleido stambų 500 puslapių prisiiminimų veikalą. Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje surengta didelė paroda, nes biblioteka turi sukaupusi daug jo įvairios medžiagos: knygų, rankraščių, fotografijų. Reikia tikėtis, kad ir išsivija neatsiliks.

-x-

Vincas Mykolaitis-Putinas gimė 1893 m. sausio 6 d. Pilotiškių kaime, II Gudelių vals., Marijampolės aps. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje, Seinų kunigų seminarijoje, Petrapilio aukštojoje dvasinėje akademijoje. Studijavo Friburgo universitete 4 metus, rengėsi profesūrai Miunheno universitete. Grįžęs į Lietuvą, profesoriavo Kauno ir Vilniaus universitetuose, dėstydamas lietuvių literatūrą, kartais ir visuotinę literatūrą, estetiką.

Į pensiją pasitraukė 1954 m. ir atsidėjo tik literatūriniam darbui. Gyveno Kaune ir Kačerginėje, kur ir mirė 1967 m. birželio 7 d. Palaidotas birželio 9 d. Rusų kapinėse Vilniuje.

Tai buvo intelektualaus tipo rašytojas, poetas, turėjo išlavintą skonį, gerai pažinojo kūrybos psichologiją, literatūros teoriją ir buvo plačiai apskaitęs.

Jo kūrybos pesimizmą ir tragizmą nulėmė jo dramatiškas gyvenimas. Buvo užsidaręs, gana švelnaus būdo, nemokąs grumtis ir kovoti dėl savo interesų. Buvo kunigas be pašaukimo. Apsi-

sprendė palikti kunigystę, kada tai buvo ir skandalinga, ir sunku. Tai nuvedė jį į romaną "Altorių šešelyje", kur ši nukunigėjimo problema nagrinėjama.

Atėjus pirmam bolševikmečiui, atrodo, kad jis lengvai prisitaikė prie naujos situacijos. Bet taip nebuvo. Jis atliko tai, ko reikalavo. Lietuvių literatūros seminare paskyrė darbus pagal naujus reikalavimus, pvz., ekonominiai klausimai "Varpe". Anksčiau tokie klausimai niekada nebuvo liečiami.

Tuo pačiu metu jis viešai atedavo į studentų šv. Jono bažnyčią, kur ugningus pamokslus sakydavo kun. Alfonsas Lipniūnas. Profesorius atsidavė tokioje vietoje, kad jį visi matytų ir viešai skaitydavo brevijorių.

Atėjus vokiečių okupacijai, jis parašė pluoštą patriotinių eilėraščių, pasmerkdamas sovietinę sprespaudą. Tai atnešė jam naują dramatinę įtampą, nes Raudonoji Armija vėl grįžo ir okupavo Lietuvą. Putinas 1946 m. spalio 2 d. rašytojų suvažiavime viešai turėjo save pasmerkti, atsiprašyti už klaidas, turėjo pasmerkti estetizmą, formalizmą. Tai buvo vienas iš dramatiškiausių rašytojų susirinkimų, kada net Balys Sruoga pradėjo verkti.

Vėliau poetas atrodo lyg prisitaikė, skaitė tokias paskaitas, kurių reikalavo režimas. Ir poezijoje kartais būdavo kukli duoklė režimui, bet slapta jis rašė paraku kvėpiančius eilėraščius. Tada parašė "Vivos plango" — Kaltinu gyvuosius, "Mortuos voco" — Šaukiu mirusius. Eilėraščiai nepraėjo pro cenzūrą, — bet pateko į Vakarus ir čia buvo išleisti. Tai ir vėl sudramatino įtampą.

Nors leido jo raštus, rūpinosi vertimais, bet jis nuolat buvo sekamas. Akademinio darbo nemėgo. Tai buvo jo tiesioginis pragyvenimo šaltinis. Kai tik išėjo į pensiją, atsidėjo vien tik kūrybai.

Tada pasirodė stambokas romanas "Sukilėliai", apie 1863 metų sukilimą. Parašė tik pirmą dalį, antros dalies nebaigė. Išleido kelis eilėraščių rinkinius, mėgo Adomo Mickevičiaus poeziją ir išvertė jo "Krymo sonetų", "Konradą Valenrodą", dalį "Pono Tado", parašė studiją apie Mickevičiaus kūrybą.

Lyrika buvo pagrindinis jo

žanras. Sakoma, kad poeziją kuria jaunieji. Putinas ją kūrė visą amžių. Į amžiaus galą buvo dar kūrybingesnis. Rašė dramas, romanus, mokslinius straipsnius ir studijas apie autorius ir literatūrą.

Lietuvių literatūroje išvystė estetizmą, idėjinį brandumą. Jo filosofinė poezija nėra sausa, atitrūkusi, bet gyva ir dramatiška. Tragiškais vaizdais jis nagrinėja žmogaus buitį ir nagrinėdamas grimsta į pesimizmą.

Net šalia jis jautė ir tautos vargus bei dejones. Yra parašęs daug patriotinių eilėraščių, kurie stiprino tautą jos sunkiose dienose. Tremtiniai rašytojai net kaltino jį, kad jis prisitaikęs prie režimo, išdavęs tėvynę. Tokiu išdaviku jis nebuvo. Jis nesugebėjo viešai kovoti ir atsistoti prieš tironą. Dirbo savo vienuolyje ir kūrė tautai taip reikalingą meną — literatūrą.

Jaunystėje jis mėgo piešti. Būdamas profesoriumi, buvo padaręs didelį Lietuvos rašytojų žemėlapi. Dideliame popieriaus lape buvo pravestos upės, įrašyti miestai ir pagal vietoves sukliauti rašytojų atvaizdai. Žemėlapis kabėjo jo darbo kambaryje. Mėgo ir muziką, nuolat lankė filharmonijos koncertus Vilniuje.

Ir pasitraukęs iš kunigų, savo drabužinėje laikė kunigo sutaną ir maldų knygą — brevijorių.

Būdamas švelnus ir jautrus, jis sunkiai sutapo su tokiais judriais ir aštraus žodžio profesoriais kaip Balys Sruoga. Mėgo jis prof. Juozą Ambrazevičių-Brazaitį ir su juo visą laiką palaikė ryšius. Ir savo "Altorių šešely" rankraštį pirmiausia davė jam perskaityti ir romaną pataisė pagal jo nurodymus.

Lietuvoje jo raštų išleistos bent kelios laidos. Dabar vėl bus rengiama nauja laida, nes reikia atstatyti tai, ką sovietinė cenzūra buvo išbraukusi ar pakeitusi. Bus išleista ir kitų studijų, nes jo kūryba kiekvienam literatūros tyrinėtoji suteikia dideles galimybes pasireikšti.

-x-

Kai poetas mirė, išsivija gana uoliai paminėjo jo mirtį. New Yorke jo minėjimas ir kūrybos įvertinimas buvo surengtas su poeto Jono Aisčio paskaita.

(p.j.)

DARIUS IR GIRĖNAS

JŲ SKRYDŽIO
60 METŲ
SUKAKTĮ
PRISIMENANT

23

PAULIUS JURKUS

Į New Yorką atskridus, prasi-dėjo ilgas laukimas. Visą laiką buvo blogas oras, nepalankus tolimam skridimui: tai Europos pakraščiuos, tai Atlante ar Amerikos pakrantėse siautė audra. Reikėjo laukti. Laukė ir kiti lakūnai, kurie taip pat ryžosi skristi į tolimas keliones.

Darius išnaudojo laiką. Dar vis tobulino lėktuvą — įdėjo plieninį propelerį, padarė vieną kitą pagerinimą. Laukimo laikas erzino kai kurią visuomenę. Laikraštis "Laisvė" rašė, kad jie belaukdami išleis visus suaukotus pinigus, bet lakūnai buvo kantrūs. Visą laiką sekė meteorologijos pranešimus, kartais pasirodydavo net kokia tinkama data skristi bet, žiūrėk, kokia audra vėl ją nubraukdavo.

Laukė ir Lietuvoje

Lietuva irgi buvo sujudus.

Apie žygius Amerikoje ir jų pasirengimą rašė spauda. Daugiausia rašė Petras Jurgėla. Laukė Aeroklubas, kitos sportinės organizacijos, visuomenė. Laukė su pasididžiavimu: štai ir lietuviai nugalės Atlantą! Viešbutyje buvo užimti kambariai, o vyriausybė svarstė, kad reikia nupirkti lėktuvą ir tuoj patalpinti muziejuje.

Visa Lietuva sekė oro pranešimus, laukė lakūnų, o labiausiai laukė Dariaus žmona ir jų dukrelė, kuriai jau buvo 8 metai.

Dokumentai, leidimai
skridimui

Abu lakūnai atnaujino transporto piloto liudijimus, nurodydami kiek jau yra skraidę lėktuvais. Kovo 15 d. Stepas parašė Prekybos departamentui laišką, prašydamas leidimo skristi į Lietuvą. Įstaiga atsakė, kad leidimas

bus duotas, kai lakūnai suteiks reikiamas žinias apie savo lėktuvą, prietaisus. Dar reikėjo skristi per svetimas valstybes. Kad tas visas galėtų pasiūsti telegrama, reikėjo sumokėti 100 dol.

Gegužės 19 d. Darius pateikė reikiamus dokumentus, o gegužės 25 d. nurodė, per kurias valstybes mano skristi. Prekybos departamentas gegužės 29 d. atsakė laišku, kad jo laišką persiuntė Valstybės departamentui, prašydamas išrūpinti leidimus iš Newfoundland, Airijos, Anglijos, Olandijos, Lenkijos ir Lietuvos. Pagal sutartį, sudarytą su Vokietija, specialaus leidimo skristi per jos teritoriją nereikėjo, tačiau buvo būtina pranešti jos oficialioms įstaigoms apytikriai į tą šalį atskridimo laiką.

Darius ir Girėno paprašytas, Lietuvos generalinis konsulas kreipėsi į Anglijos generalinį konsulatą New Yorke dėl lakūnų pasų vizavimo. Lakūnams buvo atsakyta, kad dėl vizų nesirūpintų, nes jų skridimo tikslas Kaunas, ir jie nemano nusileisti Anglijoje. Jei ir reikėtų tai padaryti, anglai yra civilizuota tauta, ir jų vyriausybė lakūnams padės, jei kokios pagalbos reikėtų.

Pašiteiravus atitinkamų atstovybių, pasirodė, kad taip pat nereikia Olandijos bei Skandinavijos tranzitinių vizų.

Liepos 12 d. gautas leidimas iš Newfoundland. Netrukus turėjo ateiti atsakymai ir iš kitų šalių. Lakūnai ryžosi skristi, ketindami formalumus sutvarkyti baigę kelionę.

Pagal Dariaus apskaičiuotą ir žemėlapiuose pažymėtą maršrutą buvo numatyta skristi iš New Yorko Amerikos žemyno pakraščiu, toliau per Newfoundland, Atlanto vandenyną, Airiją, Londoną, Amsterdamą, Swinemünde, Karaliaučių į Kauną. Maršruto ilgis — 7196 km.

Lakūnai buvo atsargūs. Šiaurės Atlanto pakrantės buvo nepastovios, galimi vėjų krypčių pasikeitimai, dėl kurių lėktuvas gali pasiekti pakrantės kitą vietą. Dėl to lakūnai buvo sudarę dar du papildomus maršrutus: pirmas — per Škotiją, Kylį, Karaliaučių į Kauną; antras — Vidurinė Anglija, Vokietija, Kaunas.

Lakūnai Lietuvos gen. konsului pareiškė, kad skrisdami vengs Dancigo koridoriaus, nes tarp Vokietijos ir Lenkijos buvo įvykę incidentų oro erdvėje.

Visas maršrutas buvo suskirstytas į tris dalis: New Yorkas — Newfoundland, Newfoundland — Britų salos ir Britų salos — Kaunas.

(Bus daugiau)

Paskutinė Dariaus ir Girėno nuotrauka, padaryta 1933 m. liepos 15 d., jau užvedus lėktuvo variklį skrydžiui per Atlantą.

FAKTŲ SOCIOLOGIJA — ISTORIJOS ŠVIESA

Nuo Redakcijos: "Naujas Dienovidis" š.m. spalio 29 d. ir lapkričio 5d. 41-ame ir 42-ame numeruose atspausdino Dalius Dirgelienės ir Petro Dirgelos straipsnį "Faktų sociologija. Iykyių testamentai. Nuosavybės kalvarija". Straipsnis yra labai vertingas nuosekli naujausios Lietuvos istorijos faktų pateikimu ir analize nuosavybės klausimų plotmėje. Perspausdiname šį straipsnį nesutrumpindami ir tikimės, kad jis sudomins mūsų laikraščio skaitytojus.

4

Maskva. Kremliuje prisaiškintas Konstitucinės priežiūros komitetas, jo pirmininkas M. Aleksejevas. Priesaiką priima TSRS AT pirmininkas A. Lukjanovas. Didžiai teisinės valstybės teisinė giljotina, turinti kapoti galvas nuo TSRS atsiskiriančioms pradeda veikti.

1990 balandžio 29, sekmadienis.

Vilnius. 18 valanda. Arkikatedros aikštė, daugely Lietuvos miestų, miestelių grojama Liudviko van Beethoveno "Devintoji simfonija" – vilties ir heroikos poema pagal Friedrich von Schiller odę "Į džiausmą". Simfonijos klausosi ir visi pasaulio politikos patricijai — kas tingiai atrajodamas, kas nė nealsuodamas.

1990 gegužės 23, trečiadienis.

LR AT priima dokumentą, aiškinantį Kovo 11-osios aktą. (...) pristabdyti oficialių tarpvalstybinių derybų laikotarpį tuos iš LR AT 1990 III 11 Akty kylančius jų realizavimo veiksmus ir sprendimus, kurie susiję su interesais, abiejų pusių apibrėžtiniais kaip derybų objektai".

Tą pačią dieną, 16 valandą, Washington K. Prunskienė susitinka su George Bush. JAV prezidentas pataria LR premjeri įšaldyti Nepriklausomybės aktą.

1990 gegužės 24, ketvirtadienis.

Maskva, TRS AT sesijos pertraukos metu M. Gorbačiovas (14.07-14.50 val.) priima E. Bičauską, V. Antanaitį, N. Medvedevą, R. Gudaitį: (...) kad derybos prasidėtų privalote sustabdyti Kovo 11-osios akto veikimą bent derybų laikotarpiui. Vakarykštis dokumentas nepatenkina. Aktas sustabdomas — dery-

bos prasideda nedelsiant, blokada tuojau nutraukiama".

1990 birželio 16, šeštadienis.

Vilnius. LKP CK V plenumas. A. Brazauskas, partijos vadovas, skaito pranešimą "Demokratija ir nepriklausomybė (LKP organizacinė ir parlamentinė veikla)". Taigi: "Respublika pergyvena ekonominę blokadą (...) Pats laikas apsvaistyti LKP (...) taktiką dabartiniame etape. Reikia įvardinti savo vaidmenį parlamentinėje veikloje, LKP įtaką įvairių lygių deputatų Tarybose (...) patikslinti savo orientyrus (...). Dabar į pirmą vietą iškelta Nepriklausomybė (...). Būtina (...) nedviprasmiškai pasakyti, kad Nepriklausomybė yra tik sąlyga demokratinėi teisei valstybei kurti, reformuoti ūkį (...). Jau subrendo sąlygos LKP parlamentarams veikti savarankiška grupe (...). Respublikos vietinėse Tarybose dirba 2923 deputatai — LKP nariai. Tai beveik 35 procentai visų deputatų. Rajonuose jie sudaro 51 procentą (...)".

Tai jie yra tikrieji valdovai Lietuvos kaime. Ten tie, kurie valdo pasislėpę ir šaukia: "Parlamento dauguma — dešiniųjų!"

Ir tai tie, kurie suteikia žemę pagal Valstiečių ūkio įstatymą, priimtą LTSR AT! Kam suteikia? O kodėl jūs klausiate? Neįtarinėkite! Vietinėse Tarybose deputatų — LKP narių — yra net dukart mažiau negu įsteigta privačių ūkių.

Ir dar iš A. Brazausko pranešimo: "72 procentai visų Respublikoje išrinktų viršaičių yra mūsų partijos nariai".

Tai tie žmonės, kurie įregistruoja valstiečių ūkius, žemę, gautą nemokamai ir amžinam naudojimui. Jūs tremtinys, buvęs tos žemės savininkas? Kodėl jūs ūki neregistruoja? O kodėl jūs klausiate? CK sekretorius S.

Giedraitis pasakė: "Žemę pirmiausia reikia suteikti tiems, kurie (...) turi atitinkamą kvalifikaciją (...) specialistams (...) visiems tiems, kurie myli žemę ir Lietuvą". O jūs — argi taip jau labai mylite?

Ir dar iš A. Brazausko pranešimo: "Šiandien esame gausiausia politinė partija Lietuvoje. Ypačinga ir mūsų atsakomybė už Lietuvos likimą. (...) Partijos šūkis — "Lietuva be suvereniteto — Lietuva be ateities" — vis dar aktualus. Šiandien gyvenimas šaukia dar vieną — "Lietuva be demokratijos — Lietuva be Nepriklausomybės".

Ekskursas į praeitį: profesionalių revoliucionierių organizacija, paėmusi valdžią po Spalio revoliucijos, žodžiais paskelbė proletariato diktatūrą, darbai pati tapo diktatore!

1990 metai: LKP paėmusi valdžią vietinėse Tarybose ir viršaitijoje, žodžiais pasiskelbė kovotoja už demokratiją, darbai tapo Lietuvos kaimo diktatore.

Ir dar iš A. Brazausko pranešimo: "LKP jokių pinklių Lietuvai nerezga".

Galiausiai iš CK plenumo priimtose nuostatos "Dėl LKP veiklos prioritetų nūdienos sąlygomis", tikriaus, iš tos nuostatos skryliaus apie prioritetus politikoje: "1. Kovo 11 d. aktas yra negincijamas ir neatšaukiamas Lietuvos žmonių istorinis apsisprendimas (...). 2. Lietuvos valstybingumo atkūrimas yra procesas, kuriame neišvengiamas pereinamasis laikotarpis. LKP rėmė ir remis visus Respublikos vadovybes ir Vyriausybės žingsnius, kuriais siekiama su TSRS derybų Lietuvos problema spręsti ir ekonominei blokadai atsukti".

Tą patį vakarą Lietuvos Respublikos Ministrų Taryba (premjerė — K. Prunskienė, LKP vadovas A. Brazauskas —

porą metų talkino Lietuvos Parlamente (V. Landsbergio laikais).

Generolas Stasys Raštikis ir jo žmona Elena, gyveno Los Angeles, CA, mirė ir buvo palaidoti Los Angeles, CA, kapinėse. Jų dukros Laimutė Julija ir Meilutė Marija, lydimos leitenanto Algirdo Gulbino, atvyko Los Angeles tėvelių palaikyti persivežti į Lietuvą. Apie kelionę leitenantas A. Gulbinas rašo Lietuvos spaudoje: "Kelionė sekėsi gerai, nors Lietuvos Užsienio reikalų ministerija visus dokumentus tvarkė per Lietuvos konsulatą New Yorke ir tie dokumentai Los Angeles nepasiekė. Todėl visus dokumentus reikėjo tvarkyti iš naujo jau pačiame Los Angeles mieste. Labiausiai mums padėjo Lietuvos garbės konsulas Los Angeles Vytautas Čekanauskas. Jeigu ne jo triūsas ir pastangos, šiandien sugrįžti nebūtume spėję. Los Angeles lietuviai labai gražiai išlydėję mus. Šio miesto lietuvių parapijos namuose lapkričio 14 d. įvyko atsiveikimas su generolo Raštikio ir jo žmonos palaikais. Kalbėjo konsulas V. Čekanauskas ir prel. J. Kučingis. Turiu filmuotą medžiagą, galėsiu ją pateikti televizijai". Iš aerouosto palaikai pervežti į Vilniaus arkikatedrą baziliką, kur buvo aukojamos mišios. Po to palaikai buvo pervežti į Kauną, kur pašarvoti Vytauto Didžiojo kar muziejuje. Laidotuvės įvyko lapkričio 22 d. Petrašiūnų kapinėse.

L.Ž.K.

Philadelphijos aerouoste pasitinkamas Tomas Raugalė iš Vilniaus. Jis atvyko gydytis Shriners ligoninėje per LB "Lietuvos Vaikų Vilties" organizaciją. Iš k.: Philadelphijos LB apyl. pirm. Teresė Gečienė, Tomo mamytė gyd. Angelė Raugalienė, Tomas, Philadelphijos LB narė soc. reikalams Jeanne Dorr ir jos vyras Tim Dorr, LB darbų talkininkas ir rėmėjas. Algimanto Gečio nuotrauka

pirmasis vicepremjeras, R. Ozolas — vicepremjeras) priima nutarimą: "LR AT derybų su TSRS laikotarpis skelbia laikiną moralizaciją 1990 kovo 11 d. LR AK aktui "Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo". Tai tik LR AT nutarimo projektas, kurį AT dar turi svarstyti, tačiau LR premjerė K. Prunskienė tą patį vakarą telegrama praneša apie nuveiktą darbą TSRS premjeriui N. Ryžkovui.

Ivykių testamentas: "Ponail Profesorius Landsbergis — diktatorius. Sąjūdis — pamišėlių ir fašistų judėjimas. Kaip jie fašistų judėjimas... Pranašauja... Nešioja kryžius... Kasa iš žemės grabus... Renka parašus... Kuria manifestus... Konsultacijų priiminėja po vieną eilutę referendumuose... Griaua paminklus... Slapstosi nuo kariuomenės... Žudosi... Amerika, prieš penkis šimtus metų atras-

ta, supjudė europiečius. Dabar Amerika pavergė Europą. Kaip Maltoje Bush pasakė Gorbačioviui, taip ir yra. Vokietija — vieninga valstybė. Soclageris išnyko. TSRS... TSRS teisių pavidėtojai Lietuvoje — mes. TSRS turtas Lietuvoje — mūsų turtas. Mes jo verti. Mes jo nusipelnėme. Mes atsiskyrėme nuo TSKP. Mes labai greitai persiskirstėme į dieninius, į naktinius, į pasitraukėlius. Tik todėl, kad esame mes, metropolija padovanavo Lietuvai blokadą. Mes žinome, kaip iš blokados išeiti. Tik mūsų parodytu keliu bus leista iš blokados išeiti. Mūsų tyko vienui vienas pavojus. Kad tiek tikintiesiems grąžino Čebrikovas... Liaudyje jau šnekama, kad katedrą grąžino Čebrikovas. Jeigu Brazausko uola, ant kurios pastatyta mūsų katedra, pavirs buriu smėliu, mes neišsigelbėsime. Partijai gali vadovau-

ti tik tas, kuris grąžino liaudžiai katedrą. Tą, kuris grąžino katedrą, privalome paskelbti demokratijos tėvu Lietuvoje. Tą, kuris grąžino katedrą, privalome pavadinti konstituantos pradininku. Tas, kuris grąžino katedrą, turi tapti neliečiamu lygiai taip pat, kaip neliečiamu tapo pavogtas turtas".

(Bus daugiau)

— Privatiems gyvenamiesiems namams Lietuvoje dar reikia apie 12 tūkst. dujų skaitiklių, butams — apie 500 tūkst. Prancūzijos firma "Schlumberger" yra įsipareigojusi pateikti jų 20 tūkst. Manoma, kad skaitiklius vartotojui turėtų kainuoti apie 150-200 litų. Lešas kontraktui skyrė Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas. Lietuvos gyventojams valstybė kol kas kompensuoja 70 proc. skaitiklių vertės.

LOS ANGELES, CALIF.

Kalėdų eglutė, ruošiamą Šv. Kazimiero parapijos liuanistinės mokyklos, įvyks gruodžio 18 d., šeštadienį, 12 val. dienos parapijos salėje.

Skautų metinė sueiga įvyks gruodžio 12 d., sekmadienį. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje 10:30 val. ryto mišios, kuriose skautai dalyvaus organizuotai ir su vėliavomis. 12:30 val. dienos įvyks sueiga Lietuvių Tautiniuose namuose.

Ateitininkų Advento agapė su jaunimo programa įvyks gruodžio 19 d. sekmadienį, 12 val. dienos pas dr. Zigimą Brinkį, 2612 Aberdeen Ave., Los Angeles, CA.

Kęstutis Genys, teatro aktorius ir poetas, iš Kauno atvyko į Los Angeles atlikti programą 27-ajame literatūros vakare gruodžio 5 d. Gruodžio mėnesį jo literatūros vakarai vyks keturiuose Floridos lietuvių telkiniuose, o 1994 metais šiose vietovėse: sausio 9 d. — Boston, sausio 16 d. — Philadelphijoje, sausio 22-23 d. — Chicagoje. Los Angeles įvykusio literatūros vakaro prologe pasisakė rašytoja Alė Rūta, epilogė — poetas Bernardas Brazdionis. Vakara organizavo Lietuvių Fronto bičiulių Los Angeles sambūris.

Kazys Karuža, Lietuvių Šaulių Sąjungos Išeivijoje uolus veikėjas ir dabartinis Los Angeles, CA, šaulių būrio vadas, spalio 10 d. sūnaus Šarūno ir mar-

Generolas Stasys Raštikis anais laikais, kai buvo Lietuvos kariuomenės vadas

Aplink pasaulį

□ Rusijos prezidentas B. Jelcin, užėmęs savo oponento M. Gorbačiovo kabinetą Kremliuje, tuo nepasitenkino. Dabar, kaip praneša gruodžio 2 d. Rusijos laikraštis "Moskovskij Komsomolet", B. Jelcin nori buvusio Prezidento M. Gorbačiovo vilos prie Juodosios jūros. Rusijos prezidentas savo norus gali pildyti, išleisdamas įvairius dekretus, tačiau M. Gorbačiovo trijų aukštų vila su privačiu pliažu prie Juodosios jūros dabar randasi Ukrainos teritorijoje. M. Gorbačiovo vila pagarsėjo, kai jis ir jo šeima buvo ten per 1991 m. rugpjūčio pučą. Laikraštis rašo, kad Rusijos vyriausybė prašo Ukrainos valdžios leisti prezidentui B. Jelcin laisvai ir nemokamai naudotis M. Gorbačiovo vila.

□ Vokietijoje gruodžio 5 d. vyko rinkimai į 1,700 miestų merus. Socialdemokratų partija laimėjo 33.8% balsų, o buvusių komunistų partija, dabar Demokratinio Socializmo partija, gavo 21.8% visų balsų. Valdancoji kancleris Helmut Kohl partija - Krikščionių Demokratų partija - tik 20.6% balsų.

□ Gruodžio 2 d. buvęs KGB

šefas Vladimir Kriučkov liudijo prieš teismą, kad 1991 m. rugpjūčio pučo organizatoriai tikėjo, kad jų veiksmai bus palaiminti TSRS prezidento M. Gorbačiovo. Kriučkov pasakė, kad jų grupės veiksmus iššaukė noras išsaugoti Sovietų Sąjungą nuo suirimo, kuri vykdė separatistines jėgas ir NATO. Pučo organizatoriams (jų yra 12, įskaitant ir Kriučkov) gresia mirties bausmė, kuri Rusijoje įvykdoma vieninteliu šūviu į galvą.

□ Gruodžio 5 d. Maskvoje keli šimtai kietosios linijos šalininkų Maskvoje išėjo į demonstraciją, ragindami visus Rusijos piliečius boikotuoti ateinančius rinkimus gruodžio 12 d. ir naująjį Rusijos parlamentą. Apie 500 demonstrantų, nešdami Sovietų Sąjungos vėliavas, nepabūgę šalčio ir sniego, savo eisena pažymėjo buvusios Sovietų Sąjungos Konstitucijos dieną.

□ Gruodžio 1d. Gruzijos vyriausybė ir Abchazijos separatistai pasirašė susitarimą, pagal kurį bus derinamas kelias į taiką. Susitarimas buvo pasirašytas po dviejų taikos derybų dienų. Karas Gruzijoje prasidėjo 1992 m. rugpjūtyje, kada Gruzijos lyderis E. Ševardnadze pasiuntė karius į Abchaziją, kad nuslopint ten nacionalistinį judėjimą. 3,000 žmonių žuvo, daugiau nei 200,000 neteko pastogės. Susitarime sakoma, kad abi šalys sutarė "nenaudoti jėgos arba grasinimų jėga", pasikeisti belaisviais iki gruodžio 20 d. ir nustatyti sąlygas, kad pagreitinti pabėgėlių

sugrįžimą į savo namus.

□ Artėjantys rinkimai į Rusijos parlamentą iššaukia Tatarstanos respublikoje boikoto reakciją. Vietiniai lyderiai ragina balsuotojus būti namuose ir niekur neiti. Nacionalistiškai nusiteikusi respublikoje balsuoti žada, pagal apklausos duomenis, tik 30.5% visų teisę turinčių žmonių.

□ Buvęs Sovietų Sąjungos prezidentas M. Gorbačiovas, kalbėdamas savo interviu Škotijoje gruodžio 5 d., pareiškė, kad "reikia pravesti gruodžio 12 d. rinkimus Rusijoje, bet negalima tų rinkimų laikyti demokratiškais ir teisingais". Buvęs prezidentas spėja, kad "parlamentas neturės labai ilgus istorijos". M. Gorbačiovas planuoja susitikti su premjeru John Major Londone, bei aplankyti Edinburgh, Oxford ir Bristol.

□ JAV ir Ukraina gruodžio 3 d. nesutarė dėl Ukrainos ilgų diapazono branduolinių galvutėlių. JAV Valstybės Sekretorius Warren Christopher pasakė, kad dauguma JAV pagalbos šiai buvusiai sovietinei respublikai bus sustabdyta. Ukraina negaus \$175 milijonų iš specialiu Kongreso fondų iki tol, kol ji pilnai nesunaikins savo branduolinio arsenalo, bei Clinton administracijai "bus sunku" suteikti \$155 milijonus kaip pastovią pagalbą. Christopher pasakė, kad Ukraina turi išpildyti abu 1992-ųjų metų išpareigojimus: panaikinti ilgo diapazono branduolinius ginklus bei priimti laisvos rinkos ekonomiką.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS METINIS SUVAŽIAVIMAS

Spalio 10 - 11 dienomis Švč. M. Marijos N. P. seselių namuose, Putnam, CT, įvyko Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos metinis susirinkimas, kurime asmeniškai dalyvavo 21 narys, įskaitant ir daugumą naujai išrinktų Direktorių Tarybos narių, o įgaliojimus atsiuntė dar 28 nariai.

Į susirinkimo prezidentūmą pakviesti: dr. Elona Vaišnienė — pirmininkauti, kun. dr. Volde-maras Cukuras — sekretoriauti. Mandatų komisiją sudarė tėv. Walter Ješkevičius, SJ, ir prel. Leon Peck (Pečiukevičius).

Vysk. Paulius Baltakis, tarybos pirmininkas, įvadiniame žodyje akcentavo Religinės Šalpos dabartinės misijos ypatingą svarbą Lietuvai. Minėdamas savo išsamius pokalbius ir konsultacijas su Lietuvos vyskupais bei katalikiškų organizacijų vadovais, vysk. Baltakis pabrėžė, kad Katalikų Bažnyčios pagrindiniai rūpesčiai šiuometinėje Lietuvoje yra pakelti tautos dvasinį ir moralinį lygį bei skatinti krikščioniško socialinio teisingumo ir etikos atsinaujinimo ir įsitvirtinimo procesus. Iš LKR Šalpos dabar yra labiausia reikalinga parama šioms tikslams: pagalba vykdančioms katalikiško švietimo, auklėjimo ir evangelizacijos srityse.

Rūta Virkutytė, religinės Šalpos reikalų vedėja, apžvelgė šiais metais atliktus darbus įvairiose veiklos srityse.

Katalikiško švietimo atkūrimo srityje atlikti šie projektai: išsiuntinėtoms apklausos anketos Lietuvos katalikiškoms mokykloms su tikslu surinkti informaciją apie jų specifinius poreikius ir ateinančioms metams formuluoti programas į šiuos poreikius atsiiepti; finansuotos stipendijos 33 katalikiškų mokyklų mokytojams dalyvauti APPLE vasaros kursuose; pradėtas mokyklinių reikmenų vėjus surinkti Lietuvos kat. mokykloms reikalingas priemonės iš JAV mokyklų; suteiktos stipendijos trims katechizacijos studentėms iš Lietuvos.

Antroji veiklos sritis — socialinė ir materialinė pagalba. Šiais metais stengtasi surinkti daugiau informacijos apie Lietuvos karitatyvinių organizacijų specifinius projektus, kad būtų galima ieškoti jiems finansavimo iš JAV organizacijų ir fondų. Taip pat bendradarbiauta su organizacija "Faith in Action", padedant įkurti programą amerikiečiams savanoriams vyksti į Lietuvą talkinti ir pasiūstas vienas talpintuos su materialine pagalba, kurios išdalinimo rūpinosi Caritas federacija.

Krikščioniškos kultūros puoselėjimo srityje pagrindu stengtasi remti Lietuvos krikščioniškos krypties spaudą. Metų pradžioje finansuotas popieriaus

pirkimas trims leidiniams — "Naujamam Dienovidžiui", "Caritas" ir "Tremtiniui". Taip pat stengtasi ruošti ir talpinti žinias iš užsienio lietuvių gyvenimo Lietuvos katalikiškoje spaudoje.

LKR Šalpa toliau šiais metais rūpinosi vienu iš istoriškai svarbiausių savo tikslų — parama Lietuvos Katalikų Bažnyčios institucijoms, organizacijoms ir sambūriams. Ši parama daugiausia išreikšta finansiniu būdu. Tarpininkauta, perduodant išėvijos lietuvių skiriamas aukas Lietuvos parapijoms, vyskupijoms, ir organizacijoms bei telktos lėšos specifiniams Bažnyčios atstatymo projektams paremti.

Paskutinė veiklos sritis šioms metams buvo informacijos sklaidimas apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios gyvenimą bei Religinės Šalpos darbus. Ši funkcija atlikta per metų ketvirčius leidžiamus LKR Šalpos biuletenius, "Žinias" ir "Catholic Lithuania Update", bei per išėvijos lietuvių spaudą. Taip pat, šiuo metu tariamasi dėl Šventojo Tėvo apsilankymo Lietuvoje vaizdajuostės platinimo išėvijoje.

Visai šiai veiklai vykdyti planingai telktos lėšos per asmeninius atsišaukimus, loterijos suruošimą, rinkliavas amerikiečių bei lietuvių parapijose, ir paramos prašymą iš labdaros fondų.

Reikalų vedėjos pranešimas baigėsi informacija apie rugsėjo mėnesį įsteigtą Religinės Šalpos atstovybę Vilniuje, kuri palengvins ryšius su bendradarbiais Lietuvoje. Pranešta, kad atstovybė įsikursi arkivyskupo Audriaus Bačkio suteiktose patalpose Universiteto gatvės 4 Nr. ir, kad įstaigai vadovauja Rebecca Martin, kuriai talkina kelios Vilniaus Universiteto studentės.

Iždininkas Antanas Sabalis pranešė apie Religinės Šalpos finansinį stovį bei buhalterijų kaitą tik baigtą finansinę apyskaitą praėjusiems finansiniams metams, kurie baigėsi 1993 m. sausio 31 d. Pranešta, kad nuo šių metų pradžios iki 1993 m. spalio 1 d. perduota į Lietuvą iš viso \$262,459. Religinės Šalpos finansinė apyskaita netrukus bus viešai paskelbta visuomenės dėmesii. Šiais metais aktyviai veikė finansų komisija, kuri rūpinosi Religinei Šalpai patiktų fondų investicijomis. Į šią komisiją įėjo Antanas Sabalis, komisijos pirmininkas ir nariai: Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, dr. Juozas Kazickas, ir John Wilson, lietuvių kilmės viceprezidentas Fahnstock and Co. investavimo firmos. Baigdamas A. Sabalis, kurio kadencija taryboje šiais metais užsibaigė, padėkojo visiems, kurie paskutinių dvių metų bėgyje jam talkino.

Lietuvos Skautų Sąjungos 75 m. sukaktį minint, Cleveland, OH, skautai atvyksta į pamaldas D.M.N.P. lietuvių parapijos bažnyčioje. Vlodo Bacevičiaus nuotrauka

Religinės Šalpos naujo statuto projektą paruošė ir pristatė dr. Elona Vaišnienė. Šis projektas yra virš pilnų metų trukusio dr. Vaišnienės kruopštaus ir sudėtingo darbo vaisius, jau keliuose direktorių tarybos posėdžiuose svarstytas ir šlifutas. Dokumentas tekstas priimtas su kelio narių pasiūlytomis pataisomis

(nukelta į 6 psl.)

IŠ LIETUVOS IR APIE LIETUVĄ

— Vilniaus "Vagos" leidyklos knygyne visuomenei pristatyta kaita tik išleista dr. Jurgio Zauerveino knyga "Rūgštus vyno eilėraščiai". Iškilme dalyvavo Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Reinhartas Krausas, Lietuvos-Vokietijos draugijos pirmininkas Jonas Kylius, rašytojai, mokslininkai, Mažosios Lietuvos kultūra besidomintys vilniečiai. Rinkinį parengė Vokietijoje gyvenantis lietuvių literatūros tyrinėtojas ir vertėjas Alfredas Franckaitis. Jame dr. J. Basanavičiaus surinkti poeto eilėraščiai bei jų vertimai į vokiečių kalbą. Knygoje taip pat Jokūbo Skliutausko straipsnis apie dr. J. Zauerveiną — visų mūsų žinomo Mažosios Lietuvos himno "Lietuvinkinai mes esam gimę" autorių.

— Vilniaus sporto rūmuose surengta tarptautinė automobilių paroda "Autobalt". Jos rengėjai — bendra Lietuvos ir Vokietijos įmonė "Primus balticum". Pristatyti žinomų pasaulio firmų "Volvo", "Audi", "Volkswagen", "Ford", "Toyota", "General Motors" ir kiti automobiliai. Iš viso savo produkciją rodė 55 firmos.

— Jonavos rajono valdytojo J. Jokimo iniciatyva į Lietuvą grįžtančioms reabilituotų politinių kalinių ir tremtinių šeimoms

Lietuvos Skautų Sąjungos 75 metų sukaktį minint Clevelande, LSS atstovai aplankė Lietuvos skautų buv. šefo prez. Antano Smetonos ir jo žmonos Sofijos palaikau mauzoliejuje. Vlodo Bacevičiaus nuotrauka

nutarta skirti apie 50 butų buvusioms Ruklos karinėje bazėje. Vidurio Europos ir Rytų kraštų lietuvių bendrijų saryšos žiniomis, butuose Rukloje norėtų apsigyventi apie 60 grįžtančių į Lietuvą šeimų. Šiuo metu eilėje butams Lietuvoje gauti yra 750 tokių šeimų.

— Baltijos regiono tyrimų centras ir Norvegijos tarptautinių santykių institutas rengia ilgalaikį seminarą "Demokratija, saugumas ir tarptautiniai santykiai" Lietuvos mokyklų istorijos

mokytojams ir 4-5 kursų istorijos Ruklos karinėje bazėje. Vidurio Europos ir Rytų kraštų lietuvių bendrijų saryšos žiniomis, butuose Rukloje norėtų apsigyventi apie 60 grįžtančių į Lietuvą šeimų. Šiuo metu eilėje butams Lietuvoje gauti yra 750 tokių šeimų.

— "Lietuvos dujų" įmonei spalio viduryje energetikai buvo skolingi 37,5 mln. litų, pramonės įmonės — 15 mln., žemės ūkio įmonės — apie 4 mln. litų, savivaldybės — apie 10 mln. litų, o "Lietuvos dujos" Rusijos koncernui "Lentrasgaz" skolingos 10 mln. USD.

PASKIRTOS RELIGINĖS PREMIJOS

Prel. dr. Juozo Prunskio premijai skirti komisija, susirinkusi rugsėjo 25 d. Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų vienuolyne, Putnam, CT, sutartinai nusprendė šių metų premiją paskirti taip:

\$3,000 skirti vertimui "Jėzaus gyvenimo iliustracijos" paremti. Originalas parašytas Valtortos - Kireniočio. Vertėjas — kun. Kęstutis Trimakas iš Westchester, Illinois.

\$1500 skirti akademinė dienų projektui. Šio projekto autorius yra dr. Arvydas Žygas iš Vilniaus. Tai konkretus krikščioniško veikimo su jaunimu planas.

Komisija aukštai vertino evangelizacinės jaunimo grupės pro-

jektą, pasiūlytą Eugenijaus Danilevičiaus iš Kauno. Komisija siūlo, kad jis susisiektų su vyskupijoje besikuriančiomis jaunimo evangelizacijos grupėmis.

Iš viso komisijai buvo atsiųsti 22 darbai, 20 iš Lietuvos, 2 iš JAV. Darbų bei pasiūlymų buvo įvairių: krikščioniškos veiklos projektų, rašinių religinėm temom, apmąstymų bei maldų, vitražų projektas ir kt.

Šių metų vertinimo komisiją sudarė: kun. V. Cukuras, Mirga Girmiuvienė, Eligijus Sužiedėlis, sesuo M. Bernadeta Matukaitė ir Liuda Žiaugrienė. Komisija džiaugėsi atsiųstų vertingumu ir tiki kad jie padės puoselėti krikščionišką veiklą mūsų tarpe.

Mirga Girmiuvienė.

— JAV LB Kultūros Tarybos ir Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos buvo įteiktos literatūros ir muzikos vakare lapkričio 26 d. Chicagos Jaunimo Centre. Žurnalisto premija paskirta J. Žygui iš Chicagos, muzikos — A. Kecalaiti, tautinių šokių mokytojai — J. Matulaitienei, dailės — E. Urbaitytei, visos trys iš New Yorko. Rašytojų D-jos premija — K. Barėnui. Meninę programą atliko pianistė Aldona Kecalaitė iš New Yorko ir aktorė-deklamatorė Virginija Kochanskytė iš Lietuvos.

— Prel. dr. Juozo Prunskio knygos "Ateitininkai komunizmo ir nacizmo kankiniai" sutiktuves ir filmo apie jo gyvenimą ir veiklą premjera įvyks gruodžio 12 d. po mišių Pal. Jurgio Matulaičio koplyčioje (apie 1 val. popiet). Visi kviečiami praleisti popietę Ateitininkų namuose ir pagerbti išėvijos kultūriniam gyvenimui tiek daug nusipelnusių asmenį.

— Lietuvių Fondo įstaigai persikėlus į Pasaulio Lietuvių Centrą, Lemont, IL, įkurtuvas bus gruodžio 12 d., sekmadienį, 12 val. dienos.

— "Kalėdos pasaulyje" — tai tradicinis Chicagos Mokslo ir pramonės muziejaus renginys Kalėdų proga. Muziejuje papuošiamos įvairių etninių grupių eglutės. Lietuvių eglutė paprastai papuošiama šiaudinukais. Tuo pasirūpina Lietuvos Vyčiai. Šiemet "Kalėdos pasaulyje" prasidėjo lapkričio 19 d. ir tęsis iki 1994 m. sausio 3 d.

— Dail. Vytauto Kazimiero Jonyno namas-muziejus pastatytas Druskininkuose. Jame įrengta dailės galerija, supažindinanti su V. K. Jonyno akvarelės, skulptūros, grafikos, piešinių originalais bei vitražų, architektūros maketų nuotraukomis. Galerijos atidarymas įvyko lapkričio 4 d. Šis muziejus yra Kauno valstybinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus filialas, pastatytas valstybės lėšomis per penkėtą metų.

— Lietuvių Operos Naujųjų metų sutikimas įvyks gruodžio 31 d. Chicagos Jaunimo Centro salėje.

— Keramikės V. Balsienės ir fotografo V. Maco darbų paroda įvyko spalio 31 d. Anapilio parodų salėje. Mississauga, Ont. Kanadoje.

— Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Waterbury, CT, klubas per savo iždininkę Albiną Paliuliene atsiuntė \$25 auką "Darbininkui" stiprinti. "Darbininko" administracija dėkoja už paramą ir sveikinimus.

— Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas įvyko lapkričio 19-21 dienomis Romuvoje — Hüttenfeld, Vokietijoje.

Jaunimo stovykla "Dainava" ieško ūkvedžio. Pageidaujamas pensininkas su žmona. Dėl darbo, atlyginimo ir gyvenimo sąlygų kreiptis į Jaunimo stovyklos tarybos pirm. Vyt. Petruļį, tel. 313-525-0294 arba laišku: 30115 Brookview, Livonia, MI 48152. (sk.)

VALSTYBĖS MONOPOLIS SPAUDŽIA ŽEMDIRBIUS

(atkelta iš 1 psl.)

Teko girdėti istoriją, kada praėjusi rudeni pridavęs į mėsos kombinatą nupenėtą jautuką, ūkininkas tik šiemet gavo pinigų, už kuriuos imanoma nusipirkti tik "šlapios" dešros kilogramą. Kas gali paaiškinti šiam žemdirbiui, kaip jo jautukas per metus į kilogramą dešros pavirto? O paaiškinti galėtų Lietuvos vyriausybės atstovai, taip besirūpinantys "rinkos" kūrimu. Nė joks Vakarų pasaulio rinkos specialistas tokios rinkos nesupranta.

Taigi, Lietuvos žemdirbiui belieka tik turguje sėdėti ir parduoti savo produkciją tiesiai miesto žmogui. Atrodytu, taip ir turėtų būti. Pamirštama, kad ūkininkui darbo niekada netrūksta, jeigu jis gerai tvarko ūkį. Sėdėti savaitę turguje su savo produkcija, kurios

gali niekas ir nenupirkti, yra ekonomiškai rizikinga ne tik pajamų, bet ir laiko atžvilgiu.

Per pirmas dvi lapkričio savaites Lietuvos parduotuvėse pabrango jautiena ir kiauliena - vieno kilogramo nugarinė buvo brangesnė atitinkamai 1.8% ir 4.9%. Pienas irgi per dvi savaites pabrango daugiau nei 2%.

Niekas neklauso, kokia tokio brangimo priežastis. Produktų kainą sudaro išlaidos plus pelno norma. Išlaidos valstybinių įmonių atžvilgiu, t.y. supirkimo kaina iš žemdirbių nepadidėjo, vadinas iš buvo didinama valstybės - monopolisto pelno norma, kuriai jokia "norma" jau nebegalioja. Vakarų valstybėse yra griežti įstatymai, draudžiantys viršyti pelno normą ir reguliuojantys viršpelni.

Tuo yra pažabojama nepagrįsta infliacija.

Lietuvos valdžiai toks įstatymas yra nenaudingas: būtų nutraukta dviguba Lietuvos žmonių (vieną kartą žemdirbių ir kitą - pirkėjų) apiplėšimo gysla. Galbūt ir bus nuspresta laikinos ramybės varden pakelti žemės ūkio produkcijos supirkimo kainas. Tačiau tas pats žemdirbis atvažiuos į miestą pirkti duonos, kuri, pavyzdžiui, per pirmąsias lapkričio dvi savaites pabrango 5%-16%.

P pinigų Valstybė gaus atgal: pakels vėl pieno, mėsos kainas, o žemdirbiai vėl išeis į streikus, piktus... Užburtasis ratas negali būti pertrauktas, jei rinkos vardu diegiama ir stiprinama valstybinė monopolistinė sistema.

A. J.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS METINIS SUVAŽIAVIMAS

(atkelta iš 5 psl.)

mis. Statutas nustato Lietuvių Katalikų religinės Šalpos tikslus taip: "Lietuvoje puoselėti krikščionišką dorą ir etiškumą; stiprinti katalikišką švietimą, institucijas (parapijas, vienuolijas), organizacijas ir sambūrius; puoselėti visuomeninę tarnybą ir teikti socialinę bei materialinę paramą. Vakaruose: aprūpinti Vakarų informacijos tarnybas medžiaga apie Lietuvos katalikiškas institucijas, organizacijas ir sambūrius, ir telkti lėšų, kad LKRŠ galėtų pasiekti užsibrėžtus tikslus".

Po metinio suvažiavimo įvyko naujos direktorių tarybos posėdis, per kurį išrinkta nauja valdyba šiemetams. Į ją įeina: vyskupas Paulius Baltakis — pirmi-

ninkas; kun. Albertas Kontautas — pirmasis vicepirmininkas; prel. Vytautas Balčiūnas — antrasis vicepirmininkas; dr. Elona Vaišnienė — trečioji vicepirmininkė; Tėv. Pranciškus Giedgaidas, OFM, — išdininkas; dr. Nijolė Bražėnaitė — sekretorė. Išrinkti komisijų pirmininkai: dr. Rožė Šomkaitė, — nominacijų komisija; dr. Rūta Gudeliėnė — personalo komisija. Į narystės komisijos pirmininko poziciją siūlytas kun. Jonas Rikteraitis, jei jis sutiks apsiimti šias pareigas.

Taryba svarstė eilę Religinės Šalpos aktualių dabarties reikalų bei veiklos ir sąmatos planus ateinantiems metams. Kitas tarybos posėdis įvyks 1994 m. sausio 15 d. New Yorke.

LKRŠ

The Baltic Observer

50% OFF

To reach our goal of 1000 new *Baltic Observer* readers, we are making this unprecedented offer:

10 Weeks for \$10

In Canada \$12, if ordered by January 31, 1994

This offer applies to each new subscriber ordering for yourself, relatives, friends, acquaintances or those who no longer read in the native language.

The Baltic Observer is the largest and most informative English language newspaper in the Baltic States. Each week you will receive 16 pages of news about Estonia, Latvia and Lithuania with information on business, economy and events.

The large subscription base enables them to provide information about the Baltic States to various institutions, organizations and supporters of the region, that otherwise is not available.

No wonder that amongst the *Baltic Observer* subscribers we find several American State Department and Department of Defense offices as well as World Bank, World Monetary Bank, Amnesty International, University of Chicago, New York Public Library, International Republican Institute, Princeton University Library, Rockefeller Brothers Fund, Inc., Stanford University, Christian Children's Fund, Helsinki Watch, Johns Hopkins University, various Consulates, and many other universities, law libraries and institutes who follow events in the Baltic States.

After receipt of two issues, we guarantee complete satisfaction or a full refund if you are not convinced the newspaper is all you expected.

Name _____
 Address _____
 City _____ State _____ Zip _____
 MasterCard VISA Cred. Crd. Num. _____
 Signature _____ Exp. Date _____
 Canadian residents may pay by check or money order to Latvian Credit Union Ltd., Acct. No. 1414, 491 College Street, Toronto, Ontario M6G 1A5 Canada. Payments with Visa or MC accepted at the US address only.
COPYLAND/BALTIC OBSERVER
 Exclusive distributors of *The Baltic Observer* in US & Canada
 558 Pilgrim Drive, Suite A, Foster City, CA 94404
 (415) 341-2679 • Fax (415) 345-5116

IT'S EASY TO BANK BY MAIL.

WE'LL PAY THE POSTAGE BOTH WAYS!

The South Boston Savings Bank's famous postage paid both ways bank by mail plan is easy, convenient and sensible.

When the bank receives your savings or checking account transaction it's processed and mailed back to you the same day. Thousands of our customers have enjoyed this free service for years.

When you bank by mail, the South Boston Savings Bank is as close as the nearest mail box.

Open an account today by filling out the coupon below or visiting one of our conveniently located offices.

Member of South Boston Savings Bank, 400 West Broadway, South Boston, MA 02127 or call 268-2500.

NAME _____
 ADDRESS _____
 CITY _____ STATE _____ ZIP _____
 AMOUNT ENCLOSED \$ _____
 SOCIAL SECURITY NO. _____
 DATE OF BIRTH _____
 SIGNATURE _____

MEMBER FDIC and DIFM ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

MAIN OFFICE
 400 West Broadway
 South Boston
 268-2500

WEYMOUTH OFFICE
 544 Main St.
 337-1050

NEPONSET CIRCLE
 740 Gallivan Blvd.
 825-9090

NEEDHAM OFFICE
 355 Chestnut St.
 449-0210

QUINCY OFFICE
 690 Adams St.
 Lakin Square
 478-9660

WEST ROXBURY
 1833 Centre St.
 323-8000

"ALWAYS THE LEADER"

NEW **A Full - Length Book** NEEDED
 16 Years in the making

The Catholic Answer to the Jehovah's Witness

By Louise D'Angelo

There is nothing like this book in print today. Full explanations of what the witnesses believe and how they use the Bible to confuse unsuspecting Catholics. A must for anyone who confronts Jehovah's Witnesses and their teachings. (P.B. 200 pages)

Spanish Edition

La Respuesta Catolica a Los Testigos De Jehovah

- English \$8.00
- Spanish \$8.00

Postage and handling is \$2.50 per book
 Send to: The Maryheart Catholic Info. Center, Inc.
 22 Button St. | Meriden, CT. 06450

Waterview Properties M L S
 of the Palm Beaches, Inc.

Ray Staskunas

LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road 407 - 622 - 5000
 North Palm Beach, FL 33408 407 - 626 - 8562 res.
 SE Corner of PGA Bridge 407 - 622 - 5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1 (800) 369 - 7355

SUDARYDAMI TESTAMENTUS, NEPAMIRŠKITE "DARBININKO"!

Tuo prisidėsite prie lietuvių palaikymo ne tik JAV, bet ir visuose lietuvių židiniuose, kuriuos kiekvieną savaitę lanko "Darbininkas".

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York - Vilnius - New York \$599 r.t.

Chicago - Vilnius - Chicago \$599 r.t.

One way \$380

FREGATA TRAVEL
 250 West 57th Street, 1211
 New York, NY 10107
 Tel.: (212) 541-5707

Skausmo valandoje pareikškite Darbininko laikraštį užuojautą savo liūdintiems draugams ir pažįstamiems.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B. S.
 77 - 01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
 Tel.: 296 - 4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
 (Persiuntimui pridėti 2 dol.)
 Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai - 9 val. - 4 val. p. p.
 tel. 718 827-1351
 arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
 341 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
 368 West Broadway, Boston, MA 02127
 TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- VILTIES siuntinių tarnyba yra ne pelno organizacija, kuri surenka pagalbos siuntinius Amerikoje ir išvežioja po visą Lietuvą.
- Visus siuntinius nuvežame ir žmonėms asmeniškai į namus pristatome vieno mėnesio laikotarpyje.
- Minimalus mokestis už siuntinį yra \$25. Vieno svoro kaina yra nuo 69 iki 99 centų.
- Visi siuntiniai yra apdraudžiami.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti ypatingai sunkiai pragyvenančius Lietuvos žmones šiuo sunkiu laikotarpiu.
- VILTIES sekantis konteineris į Lietuvą išvyks gruodžio 16 d.

Siuntiniai gruodžio mėnesį surenkami sekančiuose miestuose:

BROOKLYN, NY 4 d. (šeštadienį)	10.00 - 2.00 po pietų
PROVIDENCE, RI 8 d. (trečiadienį)	12.00 - 3.00 po pietų
CENTERVILLE (Cape Cod), MA 8 d. (trečiadienį)	4.00 - 6.00 po pietų
BROCKTON, MA 9 d. (ketvirtadienį)	3.30 - 7.00 po pietų
PUTNAM, CT 10 d. (penktadienį)	4.00 - 6.00 po pietų
WATERBURY, CT 11 d. (šeštadienį)	9.00 - 11.00 ryte
HARTFORD, CT 11 d. (šeštadienį)	11.30 - 1.30 po pietų
WORCESTER, MA 11 d. (šeštadienį)	12.00 - 4.00 po pietų
LOWELL, MA 12 d. (sekmadienį)	12.00 - 2.00 po pietų
LAWRENCE, MA 12 d. (sekmadienį)	3.00 - 5.00 po pietų

☎ Dėl visos smulkesnės informacijos prašome kreiptis telefonu:

(617) 269 - 4455

Gintaras Karosas, Vytautas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IR RYGĄ IKI KOVO MĖNESIO PABAIGOS:

	Į Vilnių	Į Rygą
iš New York	\$700.-	\$600.-
iš Boston, Philadelphia, Washington	\$700.-	\$700.-
iš Chicago	\$750.-	\$620.-
iš Minneapolis, Cleveland, Detroit	\$750.-	\$750.-
iš Florida	\$800.-	\$750.-
iš Los Angeles, San Francisco, Seattle	\$950.-	\$950.-

Kainos padidintos Kalėdų laikotarpiui.
 Siūlome papigintas keliones ir iš Lietuvos ir Latvijos.

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 944-1273

(201) 592-8780

TAUTOS FONDO PARAMA LITUANISTIKOS MOKYTOJAMS UŽ LIETUVOS RIBŲ

Prieš kurį laiką, dėl tariamos lėšų stokos, Lietuvos vyriausybė sustabdė paramą lietuvių kalbos ir lituanistikos mokytojams mokyklose už Lietuvos ribų. Dėl to lituanistinis švietimas taip paliestose mokslovietėse atsidūrė kritiškoje padėtyje.

Tautos Fondas, dabartinėse veiklos gairėse įsirašęs visokią paramą lietuviškam švietimui už Lietuvos ribų, atkreipė dėmesį į šią padėtį ir nedelsdamas ėmė tirti, kaip būtų galima padėti blogeje būklėje atsidūrusiems lituanistikos mokytojams. TF pasiteiravo ar būtų prasminga ir paranku tokios paramos vykdymui Lietuvoje suorganizuoti grupę, kuri galėtų veikti per TRF Lietuvos atstovybę ir būtų remiama TF ištekliais. Tokiam planui Lietuvoje buvo rastas pritarimas.

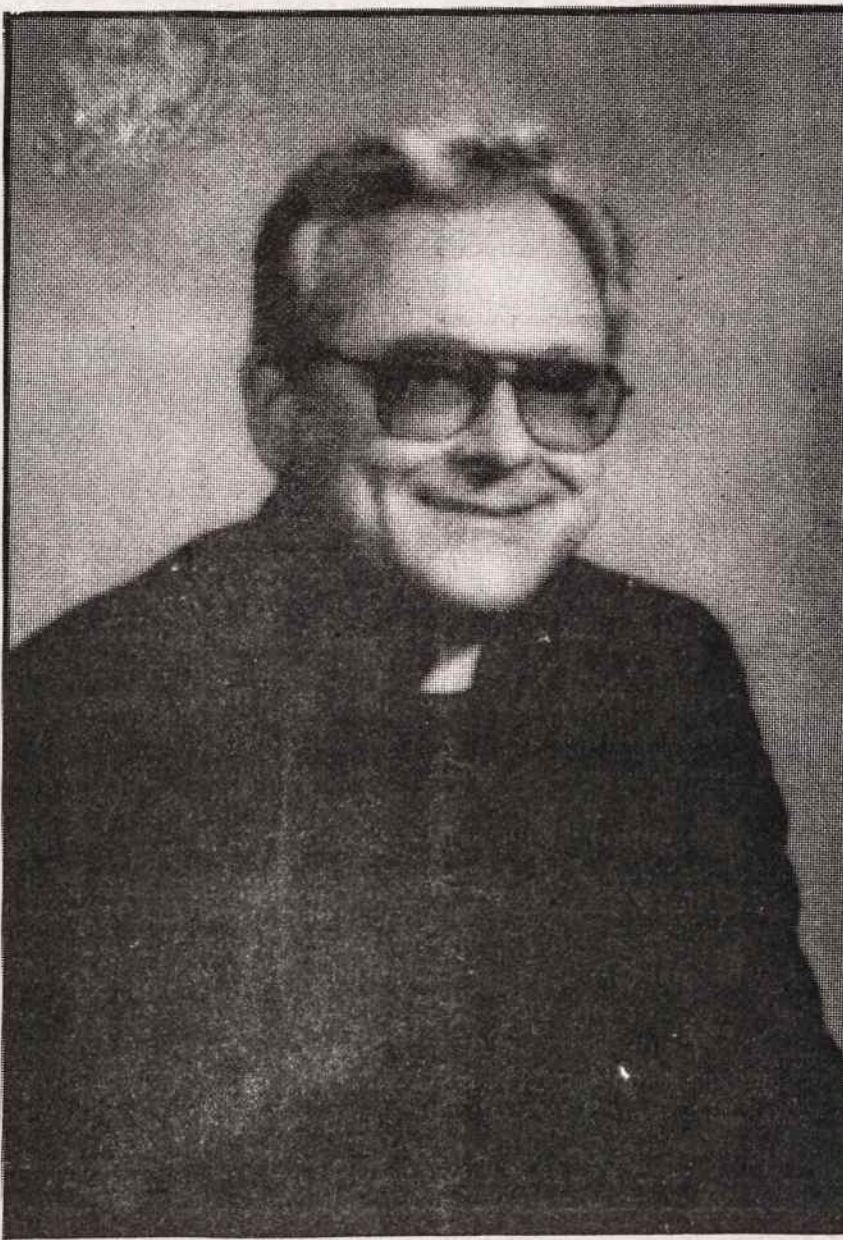
Per trumpą laiką specialiai tam reikalui susiorganizavo "Ad Hoc" komitetas. Komitetas sudarė sąrašą atlyginimo nustuoj-

sių lituanistikos mokytojų Mažonoje Lietuvoje, Gudijoje ir Latvijoje, iš viso 54 asmenų. TF nedelsdamas mokytojams paskyrė paramą (maždaug tokio dydžio, kaip mokėjo Lietuvos vyriausybė), kuri jau yra perduota į Lietuvą išmokėjimui.

Šiuo metu Ad Hoc komitetas sudaro panašius sąrašus sulenkintoms Vilniaus krašto žemėms ir Lenkijai (Suvalkų sričiai).

Štai sąrašas vietovių, kuriose mokytojai yra paremti: **Mažonoje Lietuvoje:** Karaliaučius, Ragainė, Lazdynai, Kryžėnai, Jonėikiškiai, Kaunėnai, Trakėnai, Kamantai, Gumbinė, Stalupėnai, Pilkalnis, Eitkūnai, Budviečiai, Lenkviečiai, Kaliminkai, Gesta (iš viso 23 mokytojai); **Gudijoje:** Pelesa, Gervėčiai, Girios (10 mokytojų); **Latvijoje:** Ryga, Liepoja, Gramzda, Vainodė, Jelgava, Jakabpilis, Daugpilis (21 mokytojas).

T. F. inf.

Kun. Kenneth J. Wicks (1937-1993), lapkričio 20 d. išėjęs laukti mūsų.

MIRĖ KUN. KENNETH J. WICKS

Kun. Kenneth J. Wicks, nuo 1991 m. balandžio 21 d. Viešpaties Atsimainymo lietuvių parapijos klebonas, sulaukęs 56 m. amžiaus, staiga mirė lapkričio 20 dieną.

Velionis palaidotas lapkričio 24 d. Šv. Jono kapinėse, katalikų kunigų sekcijoje, po gedulingų pamaldų, atlaikytų V. Atsimainymo bažnyčioje. Mišias koncelebravo vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, ir visi trys Brooklyno vyskupai, o taip pat 54 kunigai. Gana erdvi Maspetho lietuvių parapijos bažnyčia sunkiai talpino visus tikinčiuosius, norėjusius dalyvauti pamaldose.

Laidotuvių išvakarėse, lapkričio 23 d., trečiadienio vakarą, gedulingas mišias aukojė vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, ir Brooklyno vyskupas pagalbininkas (velionio seminarijos kurso draugas) ir 34 kunigai.

Šalia vysk. P. A. Baltakio laidotuviuose iš lietuvių kunigų dalyvavo: prel. Pr. Bulovas, kun. J. Pakalniškis, kun. St. Raila, kun. W. Jaskevičius, SJ, kun. V. Palubinskas. Be vysk. P. A. Baltakio lietuviams pranciškonams atstovavo kun. dr. K. Bučmys, OFM, ir br. P. Malukas, OFM. (Brooklyne gyveną lietuvių pranciškonai kun. Pr. Giedgaudas, OFM, (nukelta į 8 psl.)

Po bendrų pietų Matulaičio salėje šventėn susirinkusieji vėl susibūrė salėje po koplyčia konferencijai. Kun. Volertas savo kalboje kvietė žmones pasvarstyti ir, kaip turinčius laisvą valią, pasirinkti: tenkinti žmogaus neribotą laisvę ir eiti prieš Dievo įsakymus ir gamtos įstatymus, pvz.; negimusios gyvybės žudymą, lytinį palaidumą, išvengiant atsakomybės, ir pan., ar būti paklusniems Dievo, Apreiškimo bei gamtos įstatymams, kurie neša žemėje artimo meilę ir gerovę bei amžiną laimę.

Marijos pagerbimui buvo suruošta procesija, nešant bažnytinės vėliavas. Buvo einama prie kiekvienos Marijos statulos. Prie statulų buvo kalbama garbingosios rožančiaus dalies paslaptis, o einant nuo vienos statulos prie kitos — giedama keli ar keliolika punktų giesmės "Dangaus Karalienė, Marija, meili..."

Šventėje dalyvavo daugiau kaip šimtas žmonių, atvykusių iš tolimesniųjų lietuvių telkinių. Ačiū vienuolios seselėms už dvasinio pakilimo suruošimą.

Juozas Kriaučiūnas

IR PAS MUS GROJO "ARMONIKA"

SUNNY HILLS, FL

Gal kai kam sunku patikėti, kad mažas lietuviškas telkinėlis, iš kurio šimtinės vis keli ar keliolika kur nors keliauja, dar keli serga, galėtų pasikviesti beveik tuzino žmonių ansamblį ir surengti jų koncertą. Galėjo! Pasikvietė Amerikoje gastroliuojantį ansamblį "Armoniką", kuris, Šv. Teresės parapijos salėje spalio 12 d. davė pilną dviejų valandų liaudišką vokalines bei instrumentines muzikos koncertą. Koncerto rengėja — LB Sunny Hills apyl. trijų asmenų valdyba. Ansamblio dalyvius dvi dienas pagloboję skirtingos šeimos. Kas nuostabiau, tai kad "Armonika" čia koncertuoja antrą kartą (pirmą — 1990-aisiais). Šį kartą sustojo, pora šimtų mylių iš kelio pasukus, iš Dayton, OH keliaudama į St. Petersburgą. Kaip ir anuomet, "Armonikai" vadovauja labai energingas, su-

manaus, muzikalus viduramžis vyras Stasys Liupkevičius. Jis ne tik parengia kitų sukurtas arba liaudies skambias dainas, bet ir pats liaudiškais motyvais komponuoja. Ansamblui duodamas toną, pats virtuosiškai groja viena, kita ar penka armonika. Kiti instrumentalistai — Jonas Ališauskas, Giedrius Butautas, Antanas Jonušas, Alfredas Klimas ir Algis Klinka. Jų rankose armonikos, violončelė, smuikas, vamzdeliai. Vokalinėje keturių grupėje Vida Vaičiulytė, Nijolė Kniukštaitė, Ramutis Kaspariūnas ir Jonas Valuckas. Nereikia didelio muzikinio išprusimo suprasti, kad tai puikūs, jei ne operiniai tai tikrai operetiniai balsai, gerai išlavinti, malonūs kiekvienai ausiai. Jos ir jie dainuoja daugiausia duetais, arba visi kartu, kvartetu. Dainuoja ne statiškai, o nuolat judėdami,

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS NAUJA FINANSŲ VALDYBA

Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno bibliotekoje, Putnam, CT, rugpjūčio 22 d. įvyko Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos narių, gyvenančių Amerikoje, susirinkimas. Susirinkusieji išklaušė pranešimų ir išrinko naują finansų valdybą.

Valdybos uždavinys — vesti Akademijos finansing atskaitomybę. Akademijs yra įkorporuota Connecticut valstijoje ir iš Internal Revenue Service gautas ~~tas~~ mokesčio atleidimas, kas įgalina Akademijos rėmėjus nemokėti mokesčių už Akademijai paaukotas sumas. Ta galimybė yra tik Amerikoje gyvenantiems rėmėjams.

Akademijos mokesčių atleidimu naudojasi ir Akademijos autonominiai padaliniai: Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas — ALKA ir "Krikščionis gyvenime". Finansų valdyba metiniuose pranešimuose JAV mokesčių rinkimo įstaigoms įskaito ir Akademijos padalinių kasų finansinę veiklą ir stovį.

Susirinkimas pradėtas malda. Paminėti mirę (nuo paskutinio susirinkimo iki dabar) akademijos nariai. Už juos sukalbėta malda.

Susirinkime daryti pranešimai. Valdybos pirm. dr. V. Vyngantas pranešė, kad Akademijos valdyba išrinkta jau Lietuvoje, tačiau šios valdybos ryšys su Lietuvoje esančia labai menkas. Akademijos darbams lėšų telkimas nepakankamas, bet Akademijs vis dar pajėgia išleisti knygų. Pastaroji knyga — "Jurgis Ambraziejus Pabrėža".

Akademijs priklausęs ūkis Nebraskoje neša pelną, nors ir nedidelį — apie \$10,000 per metus. Ūkio parduoti dabar neapsimoka, nes žemės kaina pigi, o ir pardavimo suma, saugiai investuota, duotų mažiau pelno. Akademijos išde likusi suma gal dar apmokėtų už vienos knygos išleidimą, visa kita atiduota centro valdybai. Reikia rasti rėmėjų ar mecenatų Akademijos darbams remti.

ALKA muziejaus reikalais pranešimas pateiktas dr. J. Kriaučiūno. Bibliotekos knygų katalogavimas tęsiamas, bet pastaraisiais dviem metais lėtai, nes bibliotekinėje didesnė metų dalį gyvena Lietuvoje. Pastaraisiais metais, ypač šią vasarą, muziejuje daryti pataisymai, kai kurie kapitaliniai: įstatytos naujos priekinės durys, senasis pastatas apdengtas nauju stogu (stačiu, senasis plokščias stogas buvo nepataisomas), pataisytos vandens priekinės durys, pertvarkyta išvietė, įvestas šviesos aliarimas, pagerinti keli mažesni įrengimai. Viso to kaina apie \$30,000. ALKA turi savo kartotekoje apie 400 rėmėjų, kurių dalis yra nuo-

latiniai, kiti vienkartiniai. Kalėdų ir Naujų Metų proga vėjus atneša apie \$6,000. ALKA turi nedidelį atsargos kapitalą, bet iš jo nešamo pelno neįmanoma išsilaiykty. Dėl to kviečiami nauji rėmėjai ir pravedami vajai. Bibliotekos pertekliaus knygos siunčiamos į Lietuvą: Akademijos bibliotekoms Vilniuje ir Kaune Valstybinei Mažvydo bibliotekai Vilniuje, kunigų seminarijoms ir kai kada kitiems. Persiuntimo išlaidas dalinai apmoka Kunigų Vienybės izdas, kitą dalį — kun. R. Krasauskas.

Prel. V. Balčiūnas pranešė apie "Krikščionis gyvenime" reikalus. Religinės literatūros leidimas tęsiamas, spausdinama apie 3,000 egz. tiražu: 2,400 eina į Lietuvą, 600 paliekama lietuviams už Lietuvos ribų. Kasoje likę pinigų vienai knygai išleisti. Ieškomi rėmėjai ar mecenatai, kad knygų leidyba nesustotų.

Valdybos izdininkas perskaitė akademijos ir jos padalinių pajamas ir išlaidas, jų biudžetų bei jų kasų stovį, ir visų jų suvestinę. Jam padėkota už kruopštų darbą.

Finansų valdyba ir susirinkusieji pavedė kun. dr. V. Cukurui ir dr. Č. Masaičiui, vykstantiems į Lietuvą Popiežiaus sutikti, rasti Akademijos vyriausios valdybos narius, papasakoti jiems apie šios valdybos veiklą, paprašyti jų pageidavimų ir nurodymų, ypač tampsnųjų ryšių su akademikais už Lietuvos ribų.

Išrinkta nauja Akademijos finansų valdyba JAV. Ją sudaro: dr. V. Vyngantas — pirm., dr. Č. Masaitis — vicepirm. ir reikalų vedėjas, prel. V. Balčiūnas — sekr., kun. R. Krasauskas — izd. ir nariai — dr. kun. V. Cukuras, dr. J. Kriaučiūnas ir J. Rygelis.

Susirinkimas paprašė Akademijos kontrolės komisiją nedelsiant padaryti reviziją ir protokolą įteikti naujai išrinktai finansų valdybai.

Susirinkimas baigtas padėkos malda. Susirinkime dalyvavo 12 asmenų ir buvo atsiųsti 5 įgaliojimai.

Juozas Kriaučiūnas

— Lietuvos 1994 m. biudžetas pradėtas svarstyti Seime. Numatytas 1% deficitas, nors Tarptautinio valiutos fondo memorandumu leidžiamas deficitas iki 5%. 1994 m. biudžete sudaryta 2,392,640 tūkst. litų pajamų ir 2,527,267 tūkst. litų išlaidų. Daugiausia numatoma skirti Žemės ūkiui, Vidaus reikalų, Socialinės apsaugos, Kultūros ir švietimo ministerijoms.

striškai, su paukščių ir žvėrelių garsų imitacijom, kad publikai atėmė žadą.

Nepaisant kai kurių lietuviškiem regionam abejingų tautiečių, koncerto paklausyti susirinko 83 žmonės, nes atėjo visos mišrios poros ir vienas kitas kitautis. Visi liko sužavėti. Atrodo, buvo patenkinti ir "Armonikos" dalyviai. Jie porą dainų pridėjo "virš normos", o LB Sunny Hills apyl. pirmininką Alfonsą Valavičių apjuosė tautine juosta.

Ansamblio artistus automobiliu vežioja čekagietė žurnalistė Pranė Šlutiėnė. Nesidomėjau, kiek koncertų jau atlikta, bet jų nemažai dar užplanuota. "Armonika" Amerikoje pasiliks maždaug iki lapkričio vidurio, o gal kiek ilgiau. Kam bus progų, tepamato — teigirsta visi šį aukščiausios lygio ansamblį, taip stipriai kvepintį jau legenda virtuviu Lietuvos kaimu.

Alfonsas Nakas

LAIŠKAS

po pasaulį pasklidusiems Vydūno gimnazijos mokiniams ir mokytojams

Po 55-erių metų pertraukos atkuriamą Vydūno gimnaziją Šilutėje. Tai reikšmingas įvykis miesto visuomenei, manome, kad malonus ir Jums, buvę šios gražios mokyklos mokiniai ir mokytojai. Pirmieji užsukę įkvėpti jaunystės dvasios ir pasidalinti prisiminimais buvo Erna Vedlerytė (Villingen, Vokietija) ir Kozmas Balčiauskas (Mexico Beach, FL). Prieš mūsų akis lėtai atsivėrė "uždanga", atskleidžianti lietuviškosios mokyklos kūrimosi ir neilgo gyvenimo metus.

Nelengva mokyklos atkūrimo vasara. Apleistas pastatas reikalauja darbo ir dar daugiau lėšų. Sunku šiandien visiems, o labiausiai švietimo sistemai. Tačiau meilė savo kraštui, pasitikėjimas savimi ir žmonėmis lemia viską.

Mūsų mokykla — jau nebe svajonė ir ne vizija. Kuriame programas, buriasi mokytojai, norinčių pas mus mokytis daugiau negu tikėjimės. Užsibrėžime per vienerius metus atgauti gimnazijos statusą. Planuojame ugdyti gimnazijos programas.

Mes, siekdami lavinti mokinių intelektualines, praktinio darbo ir kūrybines galias, turime turėti tam tinkamą materialinę bazę. Tačiau neturime nieko. Laimė, kiek gali, tiek padeda mums rajono valdžia, besikuriančios bendrovės ir firmos, atskiri žmonės. Deja, to neužtenka, juo labiau kad visi dabar ne kažką gali. Atsiliepkite, šios mokyklos sūnūs ir dukterys, parašykite mums. Jūsų atsiminimai, geras žodis ar patarimas, nuotrauka ar knyga bus mums moralinė parama ir įkvėpimas. Atvažiuokite aplankyti, tuo suteiksite laimės mums ir džiaugsmo savo širdžiai. Jūsų pagalba gali būti reikšmingas žingsnis į muziejaus ar klasės kūrimą.

Vydūno gimnazijoje augs lais-

vas žmogus, mokantis suprasti save, gerbti kitus. Mūsų tikslas — atkurti tokią mokyklą, kurioje būtų laimingi visi: ir mokiniai mokymiesi, ir mokytojai mokydami, — kur ateitis ir praeitis viena kitą papildytų ir pratęstų. Jau yra lieptelis, jungiantis nutilusius krantus. Padėkite pastatyti tiltą.

Mūsų adresas: Vydūno vidurinė mokykla, Atgimimo alėja, Nr. 3, Šilutė, 5730, Lietuva.

Linkime Jums sveikatos, gražių ir turtingų gyvenimo metų.

Su pagarba,
Jonas Jatautas,
Vydūno vidurinės mokyklos direktorius

PUTNAM, CT

Šiluvos Marijos šventė Putname

Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolijos seselės rugsėjo 12 d. suruošė Šiluvos Marijos pagerbimo šventę.

Šventė pradėta susirinkusių susibūrimu salėje po koplyčia. Ses. Palmira sveikino susirinkusius ir dėkojo už atvykimą. Šventės koordinatore muzikė A. Prapuolenytė prašė maldomis jungtis su šventės maldininkais Šiluvoje, pareikšti padėką Marijai už pagalbą Lietuvai tapti laisva, prašyti jos užtarimo laisvę išlaikyti ir mums patiems būti vertiems tos laisvės.

Irena Kveregaitė, Sodauto ansamblio narė, vadovavo montažui, sudarytam iš giesmių Marijai ir skaitinių bei eilėraščių, sukurtų keliolikos autorių. Skaitiniai ir eilėraščiai buvo jausmingai skaitomi tarp giesmių. Giesmes giedojo ir susirinkusieji, vadovaujant I. Kveregaitei ir A. Prapuolenytei prie pianino.

11 val. vienuolyno koplyčioje mišias koncelebravo kunigai: Vytautas Volertas, Rapolas Krasauskas ir Algis Gudaitis (iš Lietuvos). Pamokslė kun. Volertas kvietė žmones prašyti Marijos užtarimo ir globos, žmogui einant gyvenimo keliu.

A.† A.

Dr. JADVYGOS URBANAVIČIŪTĖS

mirties 6 metų sukaktį minint, už jos sielą šv. mišios bus aukojamos gruodžio 18 d., šeštadienį, 11 val. r. Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne.

Draugai ir pažįstami prašomi prisiminti ją savo maldose.

Marina ir Zigmąs Raulinaičiai

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: gruodžio 12 d., sekmadienį, 3:30 val. popiet mažojoje salėje anglų kalbos kursų lankytojai rengia kalėdinę popietę.

Prieš 20 metų, gruodžio pradžioje "Darbininko" redakcija persikėlė iš senųjų patalpų, kurios buvo Willoughby ir Bushwick Ave. kampas, į šias dabartines patalpas, kurios dar nebuvo pilnai įrengtos.

Dail. Aleksandra Vitkauskaitė-Merker, gyvenanti Teaneck, NJ, dalyvauja mėnesinėje Hackensack meno klubo parodoje, kuri vyksta Johnson, viešojoje bibliotekoje. Ryšium su A. Galdiko 100 metų gimimo sukaktimi, ji tai bibliotekai padovanojo anglišką monorafią apie A. Galdiką — "A Color Odyssey". Parodoje išstatytas jos tapytas paveikslas — "dail. A. Galdikas gamtoje" ir viena skulptūra, Bibliotekos direktorė Maureen Taffe dailininkei laišku padėkojo už tokią brangią dovaną — monorafią apie dail. A. Galdiką, pasidžiaugė Hackensack meno klubo veikla.

A. a. Liudvika Galaskas, gimus 1905 m. rugpjūčio 15 d. Lietuvoje, gyvenusi Forest Hills, NY, mirė lapkričio 19 d. Booth-Memorial ligoninėje, sulaukusi 88 metų amžiaus. Buvo pašarvota M. Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo lapkričio 22 d. Po mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo palaidota lapkričio 23 d. Cypress Hills kapinėse šalia savo vyro Vinco, mirusio 1981 m. Velionė Liudvika buvo sesuo mirusio Juozo Vaistūno, kuris turėjo mūsų apylinkėje namų pirkimo ir pardavimo įstaigą. Nulūdimė liko dukė Louise, buvusi Apreiškimo parapijos choro solistė, su vyru Vytautu, dukte Gertruda, sūnus Jonas, keturi anūkai, vienas proanūkis ir kiti giminės.

Dr. Leimonas Jazukevičius, zinomas galvos ir kaklo vėžio ligų specialistas Vilniuje, atvyksta vieneriems metams į New Yorką. Jis gavo stažavimosi stipendiją garsiam vėžio centre — Memorial Sloan Kettering ligoninėje, Manhattane. Dr. Jazukevičiui reikia arba mažo buto su baldais arba kambario vieneriems metams; gali būti Manhattane arba artimose apylinkėse. Kas galėtų jam išnuomoti pageidaujamas patalpas, prašomi skambinti: Lillian (Budris) DeVincentis, tel. (908) 381-3675. (sk.)

Jau penkti metai, kai "ŽAIBAS" sėkmingai ir sąžiningai pristato jūsų užsakymus tiesiog į jūsų gimtųjų namus be jokio mūto. **VISI MAISTO PRODUKTAI IŠ AMERIKOS.** Mėsos konservai iš Lietuvos. Švenčių proga jums siūlome "KALĖDŲ STALAS": 10 sav. miltų, 10 sv. cukraus, 10 sv. ryžių, 64 oz. alyvos, 1 sv. druskos, 2 dėž. ananasų, 1 dėž. slyvų, 1 dėž. razinų, 1 dėž. kakavos, 39 oz. pupelių kavos, liežuvis drebučiuose, paštetas "Arktika", jautienos "Turisto pusryčiai", troškinta jautiena ir troškinta kiauliena. Pilna kaina \$100. "Žaibas", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. (708) 430-8090. (sk.)

Tradicinės skaučių Kūčios, kurias kasmet ruošia vyr. skaučių židinys Vilija, šiemet bus gruodžio 18 d., šeštadienį, 6 val. vak. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Prašome vietą užsisakyti iš anksto pas Aldoną Katiniene, tel. (718) 846-1210, arba Aldoną Žukiene, tel. (516) 487-3704.

Kalėdinę popietę anglų kalbos kursų klausytojai rengia gruodžio 12 d., sekmadienį, 3:30 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje. Bus skanūs šalti užkandžiai, veiks baras. Įėjimo auka — 5 dol.

Naujųjų metų sutikimą Kultūros Židinyje šiemet rengia anglų kalbos kursų studentai. Šokiams gros akordeonistų grupė, taip pat bus ir juostelių muzika, šalti užkandžiai ir karšti pietūs. Įėjimo auka — \$35, užsiskaitant iki gruodžio 24 d. Vėliau — \$45.

Birutės (Jurkūnaitės) ir Lino Šidlauskų sūnus, gimęs 1993 m. rugpjūčio 20 d. pakrikštytas Dainiaus Kazimiero vardais Apreiškimo parapijos bažnyčioje gruodžio 4 d. Krikštijo klebonas kun. Vytautas Palubinskas. Krikšto tėvai — Saulius Šidlauskas ir Aušra Demeo. Krikštynų vaišės buvo Apreiškimo bažnyčios mažojoje salėje.

Danielius Gužas gruodžio 4 d. iš Chicagos atvyko į Brooklyną ir svečiuojasi Apreiškimo parapijos klebonijoje. Jis tyrinėja, kaip triukšmas kenkia žmogaus sveikatai. Tarnybos reikalais Amerikoje jis jau lankosi trečią kartą.

Ieškomas Vincas Jonikas, poetas, kilęs nuo Luokės, anksčiau ilgą laiką gyvenęs Brooklyn, NY, ir kitas Jonikas. Būtų gera, kad ir jis atsilieptų tuo pačiu "Darbininko" adresu. Ieško tolimi giminės.

Naujais "Darbininko" skaitytojais galima tapti kiekvieną metų dieną — nebūtina laukti Naujųjų Metų! Nauja prenumerata prasideda nuo užsakymo dienos. Tad "Darbininko" skaitytojais, kurie laikraštį skaito, bet dar neprenumeruoja, kviečiami stoti ir į prenumeratorių šeimą jau šiandien!

DĖMESIO

Dar turime pilnus kompleksus: Lietuvių Enciklopedijos 37 t., Encyclopedia Lituanica, 6 t., Vinco Krėvės raštai, 6 t. Taip pat siunčiame į Lietuvą per agentūras, kaina 60 - 80 ct. už svarą. Teirautis:

J. Kapočius,
P. O. Box 752
Cotuit, MA 02635
Tel. 1-508-428-6991.

Parduodamas 2-ių šeimų namas Woodhavene, NY, netoli parko. Dėl tolimesnių informacijų skambinti tel.: 718 846-7399. (sk.)

Kalėdiniai pobūviai Apreiškimo parapijoje

Kalėdų švenčių metu Apreiškimo parapijoje vyksta du pobūviai: tradicinis parapijos choro kalėdinis pobūvis parapijos salėje bus gruodžio 12 d., tuoj po sumos. Įėjimo auka 12 dol. Parapijos ruošiamos Kūčios bus gruodžio 19 d. tuoj po sumos parapijos salėje. Įėjimo auka 12 dol. Į choro pobūvį ir į kūčias vietas reikia iš anksto užsisakyti pas Nijolę Baltrulionienę, tel. 718 297-0991.

Klaipėdos krašto atvadavimas bus paminėtas sausio 16 d. Kultūros Židinio mažojoje salėje. Paskaitą skaitys dimisijos majoras Balys Raugas. Humoristišnę programą atliks Vytautas Daugirdas akordeonu ir Julius Vėblaitis smuiku. Dalis programos bus atlikta žemaitiškai, humoristines poeto Butkų Juzės eiles skaitys abu žemaičiai.

Iš Metropolitan operos rūmų gruodžio 11 d., šį šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Antonin Dvorak opera "Rusalka". Gruodžio 18 d., ateinantį šeštadienį, bus transliuojama Ludwig van Beethoven opera "Fidelio".

Antano Masonio atsiminimų knyga "Ateitininkų dvasia nepalūžo" gaunama ir "Darbininko" administracijoje, 214 psl. knyga gausiai iliustruota. Kaina \$10, persiuntimo išlaidoms padengti pridedama \$2. Užsakoma adresu: "Darbininkas", 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

MIRĖ KUN. KENNETH J. WICKS

(atkelta iš 7 psl.)

ir kun. L. Andriekus, OFM, tuo metu turėjo dalyvauti lietuvių pranciškonų vadovybės posėdžiuose Kennebunkport, ME).

Prieš išlydint karštą iš bažnyčios, vysk. P. A. Baltakis, OFM, atkalbėjo paskutines maldas angliškai ir lietuviškai. Prie lietuviško "Tėve mūsų" maldos jungėsi nemazai balsų iš gausios minios. Tai rodė vietiniams vyskupams amerikiečiams, kad Maspetho lietuvių dar yra, ir yra nemažai!

-o-

Velionis buvo gimęs 1937 m. liepos 26 d. šioje Maspetho lietuvių parapijoje. Studijavo katedros kolegijoje, Brooklyn, NY; Šv. Bernardo kolegijoje ir seminarijoje, Rochester, NY. Kunigu įšventintas 1963 m. birželio 1 d.

Philadelphijos Vinco Krėvės šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas ieško asmenų, kurie norėtų ir sutiktų supažindinti mokinius su lietuviškais papročiais, pav., Kalėdų, Velykų ir kt., kaip šventės buvo švenčiamos Lietuvoje. Prašome skambinti Danutei Muraškaitė-Geideikienei tel. (609) 586-2968 arba rašyti 78 Mark Twain Rd., Hamilton Square, NJ 08690.

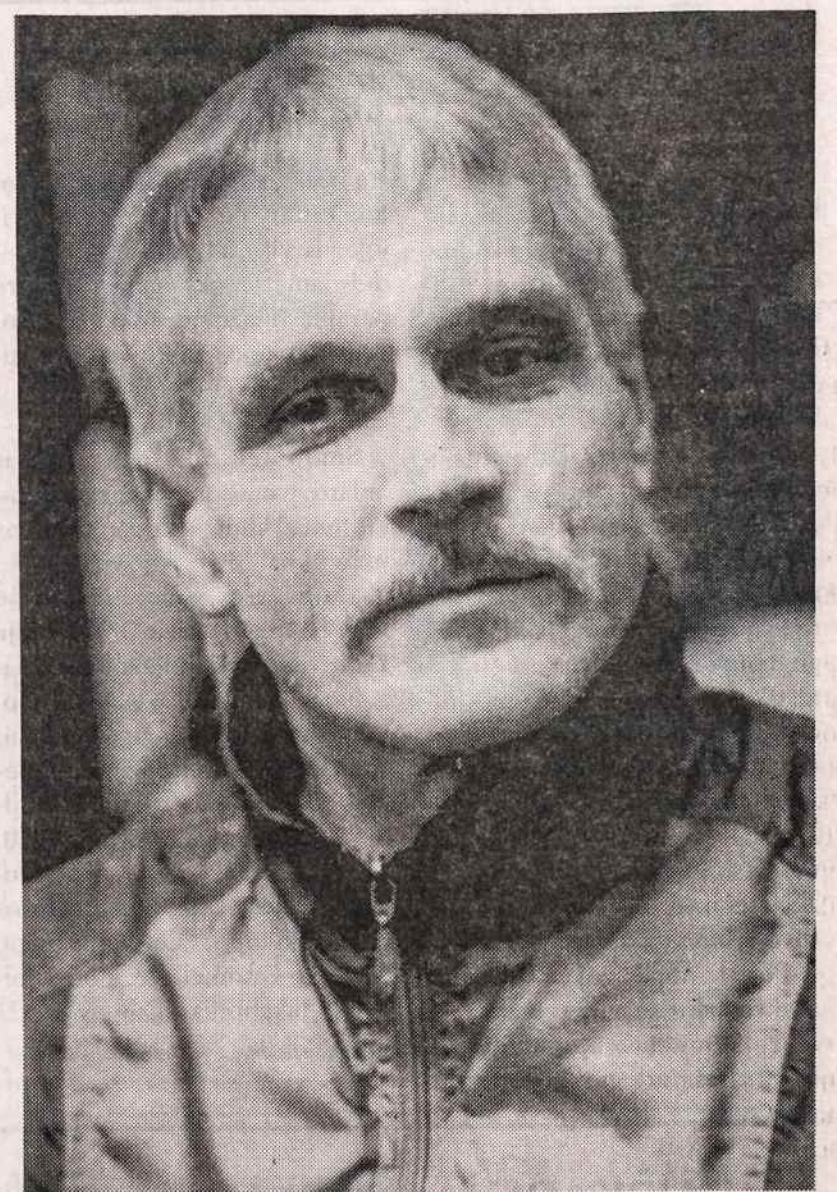
Išnuomojamas kioskas 38-tame Pittsburgho Liaudies festivalyje, kuris įvyks 1994 m. gegužės 27, 28 ir 29 dienomis EXPO Mart, Monroeville, PA. Kioskas priklauso Lithuanians of Western Pennsylvania organizacijai. Šioje tarptautinėje prekyvietėje kioske tikty pardavinėti lietuviškus suvenyrus, papuošalus, rankdarbius, knygas, paveikslus, medžio drožinius, gintaro dirbinius ir kt. Nuomos mokestis 200 dol. Norintieji išsinuomoti arba daugiau informacijų gauti prašomi skambinti vakarais (412) 881-1716. Rezervacija turi būti padaryta iki š. m. gruodžio 31 d. (sk.)

Aleksandras ir Genovaitė Radžiai sveikina draugus bei pažįstamus su Šv. Kalėdom ir Naujais Metais. Vietoje šventinių atvirukų skiria auką "Darbininkui".

Irena ir Mindaugas Jankauskai švenčių proga sveikina draugus bei pažįstamus ir linki visiems sveikų, linksmų Naujųjų Metų. Tuo pačiu skiria auką lietuviškai spaudai paremti.

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga, kaip ir anksčiau, skaitytojai yra kviečiami sveikinti savo draugus ir artimuosius per "Darbininką". Jūsų sveikinimas tokiu būdu iš karto pasieks didesnę sveikinamųjų skaičių, o jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos praleistumėte atvirukus pirkdami, rašydami, adresuodami ir siųsdami. Nelaukite paskutinės prieškalėdinės savaitės, o prisiųskite savo sveikinimus jau dabar. Už pridedamą auką spaudai stiprinti iš anksto dėkojame.

Sportininkas iš Lietuvos, tolimų distancijų bėgikas Vaidis Jurėnas, dalyvavęs New Yorko maratone. Vytauto Maželio nuotrauka.

ATIDARYTA KULTŪROS ŽIDINIO KAVINĖ

Kultūros Židinio administracija, ieškodama priemonių pagyventi Kultūros Židinio veiklą, sugalvojo kas mėnesį vieno sekmadienio popietę mažąją salę paversti kavine. Apie tai buvo skelbta spaudoje, per radiją, kad bus galima papietauti, su draugais pasikalbėti, įdomiai praleisti laiką.

Gruodžio 5 d. sekmadienį, iki vidurdienio stipriai lijo. Paskui lietus sumažėjo, ir tai sukvieta

PRENUMERATA TIK 5 DOL. METAMS!

Kas norėtų savo giminėms Lietuvoje užsakyti savaitraštį "Naujasis Dienovidis", prenumerata tik 5 dol. metams. Amerikoje oro paštu — 35 dol. Reikia nusiųsti adresą ir 5 dol. arba 35 dol. čekį "N. Dienovidžio" Amerikos Rytų pakraščio atstovei: Rožeji Šomkaitei 386 Hillside Pl., So. Orange, NJ, 07079.

"Naujasis Dienovidis" yra vienas iš pačių geriausių savaitraščių. Jo puslapiuose rasite informaciją ir kritišką žvilgsnį į įvairias dabartines Lietuvos gyvenimo sritis: politinę, literatūrinę, ekonominę, istorinę ir religinę.

Mergina, atvykusi iš Lietuvos, mielai gali talkinti namų apyvokos darbuose. Skambinti 212 674-2782. Prašyti Liucijos. (sk.)

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. Pinigai pervedami doleriais. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTION valstijoje 203 232-6600, BOSTONO apylinkėje 508 428-1004. (sk.)

NEW YORKO AKADEMIKŲ SKAUTŲ SKYRIUS
KVIEČIA VISUS ATSLANKYTI Į
TRADICINIUS
KALĖDŲ ŠOKIUS
Kultūros Židinyje šeštadienį, gruodžio 25 d.
Pradžia 8 v.v. Įėjimo auka \$5.00.
-- Savi gėrimai neatsinešami --